

มูลนิธิโครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน
โดยพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร
มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร

แนวการใช้หนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ในการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับประถมศึกษา



ลิขสิทธิ์เป็นของมูลนิธิโครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ สามารถนำไปใช้เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาเท่านั้น
หากมีวัตถุประสงค์อื่นใดขอให้ติดต่อมายังมูลนิธิโครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ

แนวการใช้หนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ
ในการจัดการเรียนรู้
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ระดับประถมศึกษา

มูลนิธิโครงการสารานุกรมไทย
สำหรับเยาวชนฯ

มูลนิธิโครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ โดยพระราชประสงค์
ในพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร

คำนำ

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงมีพระราชปรารภ กับคณะกรรมการโครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน เมื่อวันที่ ๗ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๑๒ ดังปรากฏในหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ทุกเล่มว่า “...หนังสือประเภทสารานุกรมนั้น บรรจุสรรพวิชาการอันเป็นสาระไว้ครบทุกแขนง เมื่อมีความต้องการหรือพอใจจะเรียนรู้เรื่องใดก็สามารถค้นหาค้นหาอ่านทราบโดยสะดวก นับว่าเป็นหนังสือที่มีประโยชน์ เกื้อกูลการศึกษา เพิ่มพูนปัญญาด้วยตนเองของประชาชนอย่างสำคัญ ...มีความมุ่งหมายที่จะนำวิชาการแขนงต่าง ๆ ที่ควรศึกษาออกเผยแพร่แก่เยาวชนให้แพร่หลายทั่วถึง เพื่อเยาวชนจักได้หาความรู้ ช่วยตนเองได้จากการอ่านหนังสือ และเพื่อให้ใช้ประโยชน์อันกว้างขวางยิ่งขึ้น...” ทรงมีพระราชดำรัสให้ ตั้งโครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน โดยพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ขึ้นเมื่อปีพ.ศ. ๒๕๑๒ โดยเริ่มจัดพิมพ์หนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ เล่มแรกในปีพ.ศ. ๒๕๑๖ และจัดพิมพ์ต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน (พ.ศ. ๒๕๖๒) รวม ๔๑ เล่ม

มูลนิธิโครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน โดยพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ได้ตระหนักและเห็นความสำคัญของการใช้หนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ในการจัดการเรียนรู้ ให้แพร่หลายทั่วถึงมากยิ่งขึ้น จึงดำเนินการวิเคราะห์ความสอดคล้องของเนื้อหาในหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ กับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) ระดับประถมศึกษาทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ และทุกชั้น โดยจัดทำเป็นเอกสารแนวการใช้หนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ในการจัดการเรียนรู้ ทั้ง ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้ขึ้น สำหรับเอกสารฉบับนี้เป็นแนวทางการใช้หนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ในการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับประถมศึกษา เพื่ออำนวยความสะดวกสำหรับโรงเรียน และครูใช้ประกอบการจัดการเรียนรู้ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อไป

ขอขอบคุณคณะทำงาน ผู้บริหาร คณะครู โรงเรียน และผู้มีส่วนร่วมในการจัดทำเอกสารฉบับนี้ให้มีความสมบูรณ์และนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ ได้อย่างเหมาะสม

มูลนิธิโครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน โดยพระราชประสงค์
ในพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร

สารบัญ

หน้า

คำนำ

สารบัญ

ก

สารบัญแผนภูมิ

ข

สารบัญตาราง

ค

บทที่ ๑ หนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ

๑

- ความสำคัญของหนังสือสารานุกรม ๑
- ความเป็นมาของหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ๑
- ลักษณะของหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ๒
- ประโยชน์ของหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ๒
- การจัดพิมพ์และเผยแพร่ ๒
- การส่งเสริมการใช้หนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ในการจัดการเรียนรู้ ๒
- วัตถุประสงค์ ๓
- การดำเนินการ ๓

บทที่ ๒ แนวการใช้หนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ในการจัดการเรียนรู้

๕

- การส่งเสริมของหน่วยงานทางการศึกษา ๕
- แนวดำเนินการของโรงเรียน ๕
- แนวการจัดการเรียนรู้ ๖
- ความสำเร็จของการใช้หนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ในการจัดการเรียนรู้ ๑๕

บทที่ ๓ ผลการวิเคราะห์เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับหลักสูตร
แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช ๒๕๕๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐)

๑๖

- การวิเคราะห์เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ๑๖
- ผลการวิเคราะห์ ๑๖
- การนำผลการวิเคราะห์ไปใช้ ๑๘

บรรณานุกรม

๑๙

ภาคผนวก

๒๒

คณะทำงาน

๙๗

สารบัญแผนภูมิ

หน้า

แผนภูมิ การดำเนินการส่งเสริมการใช้หนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ในการจัดการเรียนรู้

๔

คู่มือวิธีโครงการสารานุกรมไทย
สำหรับเยาวชนฯ

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง ๑	สรุปจำนวนเล่มและจำนวนเรื่องจากการวิเคราะห์เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๖ จำแนกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้	๑๗
ตาราง ๒	สรุปจำนวนเรื่องจากการวิเคราะห์เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๖ จำแนกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้และระดับชั้น	๑๘
ตาราง ๓	สรุปจำนวนเรื่องจากการวิเคราะห์เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๖	๒๓
ตาราง ๔	ตัวอย่างตารางการวิเคราะห์เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ โรงเรียนต้นแบบ	๘๗
ตาราง ๕	ตัวอย่างตารางการวิเคราะห์เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ โรงเรียนแกนนำ	๘๘

บทที่ ๑

หนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ

ความสำคัญของหนังสือสารานุกรม

ความรู้ในวิชาการตลอดจนเรื่องราวข่าวสารทั่วไปเกี่ยวกับปรากฏการณ์ธรรมชาติ และข้อเท็จจริงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นโดยพฤติกรรมของมนุษย์นั้นเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดพัฒนาการในตัวคนและสังคม วิชาการเป็นทรัพยากรสินทางปัญญาของมนุษยชาติ เป็นแหล่งทรัพยากรที่ใช้ไม่หมดสิ้น ยิ่งใช้ก็ยิ่งเพิ่มพูน พัฒนาการของมนุษย์ตั้งแต่สมัยแรกเริ่มมาจนถึงปัจจุบันได้อาศัยทรัพยากรสินทางปัญญาที่บรรพชนสร้างไว้ และบันทึกไว้ เป็นมรดกตกทอดถึงชนในรุ่นปัจจุบัน หนังสือสารานุกรมเป็นหนังสือซึ่งรวมวิชาความรู้ และเรื่องราวต่าง ๆ ที่มนุษย์เรียนรู้และได้คิดสร้างสรรค์ไว้ทั้งหมด จึงนับเป็นคลังทรัพยากรสินทางปัญญาที่บริบูรณ์ในตัวเอง เปิดโอกาสให้ผู้ใฝ่รู้สามารถอ่านเพื่อแสวงหาความรู้ด้วยตนเองได้ตลอดเวลาตามความสามารถของตน เหมือนห้องสมุดขนาดเล็กที่เคลื่อนย้ายได้ตามผู้เป็นเจ้าของ ความรู้ในหนังสือสารานุกรมที่สร้างขึ้นในแต่ละยุคแต่ละสมัยจะทันสมัยที่สุดสำหรับยุคนั้น ๆ

นอกจากจะเป็นคลังทรัพยากรสินทางปัญญาของมนุษย์แล้ว หนังสือสารานุกรมยังมีส่วนในการสร้างและพัฒนาวิธีการจัดระบบความรู้ต่าง ๆ มีการจัดหมวดหมู่ความรู้ เรียงลำดับความสำคัญของความรู้ ชี้ให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ในสาขาวิชาต่าง การสร้างคำแทนเนื้อเรื่อง และการเลือกคำสำคัญที่มีอยู่ในเรื่องแต่ละเรื่องมาจัดทำเป็นดัชนีค้นเรื่องท้ายเล่มหรือในเล่มสุดท้ายของชุด ทั้งเพื่ออำนวยความสะดวกในการค้นหาเรื่องที่ต้องการ วิธีการเหล่านี้เป็นต้นเค้าส่วนหนึ่งของวิชาบรรณารักษศาสตร์ และสารนิเทศศาสตร์ในปัจจุบัน (โครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ. ๒๕๔๘ : ๖๘)

ความเป็นมาของหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ

โครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ โดยพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ก่อตั้งขึ้นเมื่อปีพ.ศ. ๒๕๑๒ ตามพระราชปราชญ์ของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ซึ่งทรงตระหนักในความสำคัญของหนังสือสารานุกรมว่า เป็นแหล่งความรู้ที่จำเป็นในการศึกษาแก่คนทุกเพศทุกวัย ดังพระบรมราชโองการเกี่ยวกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่จะอัญเชิญมากล่าวโดยสรุป ดังนี้ (โครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ. ๒๕๔๘ : ๖๙)

๑. สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ต้องเป็นหนังสือที่คนไทยเป็นผู้เขียนขึ้น เพื่อให้คนไทยอ่าน จัดทำโดยทุนของคนไทย ไม่ใช่ถอดแบบมาจากต่างประเทศเสียทั้งหมด คือเพียงแต่รักษาแบบที่ฝรั่งทำไว้เป็นตัวอย่างดีอยู่แล้ว นำมาคิดทำแบบของเราให้เหมาะสมกับคนไทย

๒. สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ต้องเป็นหนังสือประเภทความรู้ทั่วไป มีความรู้สารพัดอย่าง จะช่วยแก้ปัญหาของการขาดแคลนแหล่งความรู้ การขาดแคลนครู และการขาดแคลนโรงเรียนได้เป็นอย่างดี

๓. สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ จะต้องให้ความรู้ในวิชาทุกสาขาวิชา และแต่ละสาขานั้นมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน

๔. สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ จะทำขึ้นสำหรับ ๓ ระดับอายุในเล่มเดียวกัน เพื่อให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจเรื่องราวได้ตามระดับอายุ คือ ก) ระดับเด็กเล็ก อายุระหว่าง ๘ - ๑๑ ปี ข) ระดับเด็กกลาง อายุระหว่าง ๑๒ - ๑๔ ปี ค) ระดับเด็กโต เรียนอยู่ในชั้นมัธยมศึกษา และผู้ใหญ่ผู้สนใจทั่วไป

๕. สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ นี้ ต้องมีเฉพาะหลักวิชาแท้ เฉพาะข้อเท็จจริง ผู้เขียนจะไม่แสดงความคิดเห็นของตนเองในเรื่องนั้น ๆ

คณะกรรมการโครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ได้จัดทำหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ เล่มตัวอย่างขึ้นในปีพ.ศ. ๒๕๑๒ โดยผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ ๗ สาขาวิชา คือ ๑) สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ๒) สาขาวิศวกรรมศาสตร์ ๓) สาขาสังคมศาสตร์ ๔) สาขาเกษตรศาสตร์ ๕) สาขามนุษยศาสตร์ ศิลปะ และวัฒนธรรม ๖) สาขาศึกษาศาสตร์ และ ๗) สาขาแพทยศาสตร์และสาธารณสุข คณะกรรมการดำเนินงานได้

จัดทำหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ เล่มตัวอย่างขึ้น และจัดพิมพ์หนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ เล่ม ๑ ในปีพ.ศ. ๒๕๑๖

ลักษณะของหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ

๑. จัดพิมพ์เป็นชุดโดยเน้นความรู้ที่เกิดขึ้น และมีอยู่ในประเทศไทย จัดทำโดยคนไทย เพื่อให้คนไทยทุกเพศทุกวัยได้มีโอกาสอ่าน เป็นการเพิ่มพูนความรู้พื้นฐานในวิชาการสาขาต่าง ๆ
๒. จัดเนื้อเรื่องของสาขาวิชาต่าง ๆ ไว้ในเล่มเดียวกัน เพื่อให้ผู้ที่สนใจอ่านเนื้อเรื่องในสาขาวิชาใดแล้ว ยังมีโอกาสได้อ่านหรืออ้างอิงเนื้อเรื่องในสาขาวิชาอื่น ๆ ประกอบไปด้วย เพื่อให้เกิดความหลากหลายของความรู้ที่ผู้อ่านสามารถเลือกอ่านได้ตามต้องการ
๓. เรียบเรียงเนื้อหาของทุกเรื่อง แบ่งเป็น ๓ ระดับความรู้ โดยประสงค์ให้ความรู้ ความเข้าใจ แก่เด็กประถมระดับหนึ่ง เด็กมัธยมระดับหนึ่ง และเด็กมัธยมใหญ่รวมทั้งผู้ใหญ่ทั่วไปที่สนใจอีกระดับหนึ่ง
๔. จัดทำรูปเล่มให้แข็งแรง มีความคงทนในการใช้ สามารถพัฒนาวิธีการนำไปใช้ เป็นสื่อต่าง ๆ ได้ตามความเหมาะสม

ประโยชน์ของหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ

๑. เป็นแหล่งข้อมูลค้นหาคำตอบเกี่ยวกับข้อเท็จจริงได้ทุก ๆ แขนง
๒. ข้อเท็จจริงในหนังสือสารานุกรมไทยฯ เชื่อถือได้ เพราะเป็นหนังสือที่เขียนโดยผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชานั้น ๆ
๓. เป็นแหล่งศึกษาพื้นฐานความรู้เชิงประวัติความเป็นมา และวิวัฒนาการของศาสตร์ในสาขาต่าง ๆ อย่างทั่วถึง
๔. ได้ความรู้ที่ถูกต้อง เชื่อถือได้เพราะมีการปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
๕. ผู้ใช้สามารถค้นหาคำตอบได้สะดวกและรวดเร็ว เพราะมีเครื่องมือช่วยค้นคือดัชนี (Index)
๖. ผู้ใช้สามารถศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เพราะมีการจัดเรียงลำดับเนื้อเรื่องอย่างมีระเบียบ

การจัดพิมพ์และเผยแพร่

โครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ จัดพิมพ์เผยแพร่เล่ม ๑ ในปี พ.ศ. ๒๕๑๖ จำนวน ๑๐,๐๐๐ เล่ม และครั้งหนึ่งของจำนวนที่พิมพ์ได้ทูลเกล้าฯ ถวายพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร เพื่อพระราชทานให้แก่โรงเรียนและห้องสมุดต่าง ๆ ทั่วราชอาณาจักร ส่วนจำนวนที่เหลือได้นำออกจำหน่ายแก่ประชาชนทั่วไป เพื่อเป็นทุนในการจัดทำหนังสือเล่มต่อไป ปีพ.ศ. ๒๕๖๒ ได้จัดพิมพ์หนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ถึงเล่ม ๔๑ พร้อมทั้งจัดทำในรูปแบบซีดีรอม (CD – ROM) เพื่อเผยแพร่เนื้อหาบางส่วนทางสื่อออนไลน์ด้วย

ปีพ.ศ. ๒๕๔๘ ได้จัดทำหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ฉบับเสริมการเรียนรู้ โดยคัดเลือกเรื่องที่น่าสนใจจากหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ มาเรียบเรียงเนื้อหาใหม่ให้เหมาะสมกับผู้อ่านอายุระหว่าง ๑๐ – ๑๕ ปี และจัดพิมพ์เป็นเล่มขนาดเล็ก เพื่อความสะดวกในการนำไปอ่าน ปัจจุบันปีพ.ศ. ๒๕๖๒ จัดพิมพ์ถึงเล่ม ๒๑

การส่งเสริมการใช้หนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ในการจัดการเรียนรู้

โครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน เช่น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สโมสรไลออนส์สากลภาครวม ๓๑๐ ประเทศไทย และสมาชิกไลออนส์สนับสนุน การใช้หนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น

๑. การแข่งขันตอบคำถาม
 ๒. การประกวดวาดภาพ
 ๓. การแต่งคำประพันธ์
 ๔. การประกวดหนังสือเล่มเล็ก (หนังสือทำมือ)
- ฯลฯ

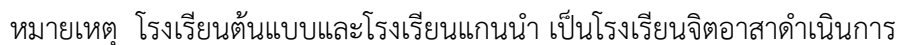
ปีพ.ศ. ๒๕๖๑ โครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ กำหนดให้มีการส่งเสริมการใช้หนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ในการจัดการเรียนรู้ให้แพร่หลายทั่วถึงยิ่งขึ้น ในปีพ.ศ. ๒๕๖๑ จึงได้ตั้งคณะทำงานวิเคราะห์ความสอดคล้องของเนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ กับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) โดยมีวัตถุประสงค์และการดำเนินการ ดังนี้

วัตถุประสงค์

เพื่อให้หน่วยงานทางการศึกษา ผู้บริหารโรงเรียนและครูทุกสังกัดมีแนวทางในการส่งเสริมการใช้หนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ประกอบการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) ได้อย่างแพร่หลายทั่วถึงมากยิ่งขึ้น

การดำเนินการ

โครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ดำเนินการจัดทำเอกสารแนวการใช้สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ในการจัดการเรียนรู้ ดังแผนภูมิ



บทที่ ๒

แนวการใช้หนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ในการจัดการเรียนรู้

หนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ เป็นเอกสารที่มีความสำคัญและใช้กันอย่างแพร่หลาย ในฐานะที่เป็นแหล่งสรรพวิทยาความรู้ โดยรวบรวมความรู้เกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ในทุกแขนงวิชา ให้รายละเอียดทั้งในแง่ประวัติความเป็นมา วิวัฒนาการ และความรู้ทั่วไป เช่น ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ฯลฯ เรียงลำดับไว้อย่างมีระเบียบ และเรียงตามอักษรหรือแบ่งเป็นหมวดหมู่วิชา เหมาะสำหรับการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง และสามารถอ้างอิงในทางวิชาการได้เป็นอย่างดี

ดังนั้น การนำหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียนอย่างแพร่หลาย ทั้งถึงนั้น ควรได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงาน / องค์กร และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง การจัดการเรียนรู้ก็จะเกิดประโยชน์และคุ้มค่ายิ่งขึ้น

การส่งเสริมของหน่วยงานทางการศึกษา

ปัจจุบันมีหน่วยงานทางการศึกษาทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาคที่มีหน้าที่บริหารการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยตรง เช่น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการกรุงเทพมหานคร สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ฯลฯ หน่วยงานดังกล่าวสามารถส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ โดยใช้หนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ได้หลายแนวทาง ดังนี้

๑. จัดทำแผนงาน / โครงการในการขับเคลื่อนให้สอดคล้องกับนโยบายทางการศึกษา และบรรลุเป้าหมายอย่างเป็นรูปธรรม
๒. สนับสนุนให้โรงเรียนและครูใช้หนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ เป็นสื่อในการจัดการเรียนรู้ และการศึกษาค้นคว้า
๓. ส่งเสริมสนับสนุนให้โรงเรียนใช้หนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ จัดกิจกรรมเสริมทักษะภาษาไทยอย่างเข้มแข็งสู่การสร้างนิสัยรักการอ่านของนักเรียน
๔. ส่งเสริมสนับสนุนห้องสมุดมีชีวิตของโรงเรียน มีกิจกรรมส่งเสริมสนับสนุนการอ่านหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ และนวัตกรรมการอ่าน
๕. ส่งเสริมและพัฒนาครูบรรณารักษ์ ครู หรือบุคลากรที่ทำหน้าที่บรรณารักษ์ให้สามารถดำเนินการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและการปฏิบัติงานห้องสมุดมีชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล
๖. ติดตามประเมินผลการดำเนินงานของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง

แนวดำเนินการของโรงเรียน

โรงเรียนเป็นหน่วยงานที่สำคัญที่สุดในการใช้หนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ เพื่อจัดการเรียนรู้ โรงเรียนสามารถจัดกิจกรรมส่งเสริมได้ ดังนี้

๑. เสริมสร้างแรงจูงใจให้ครูออกแบบการจัดการเรียนรู้ โดยศึกษาจากเอกสารแนวการใช้หนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ในการจัดการเรียนรู้ หรือศึกษาความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาในหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ กับหลักสูตรสถานศึกษา ในการจัดการเรียนรู้
๒. ส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนใช้สื่อการอ่านที่หลากหลายและศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมจากหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนอย่างสม่ำเสมอ
๓. ร่วมมือกันดำเนินการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายของนโยบาย / แผนงาน / โครงการ
๔. จัดให้มีห้องสมุดมีชีวิตโดยเน้นสื่อการอ่านที่หลากหลายมีคุณภาพและปริมาณเพียงพอเหมาะสมกับวัย

๕. จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยใช้หนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ และ สื่อการอ่านของห้องสมุด / แหล่งเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ

๖. ส่งเสริม สนับสนุนครูบรรณารักษ์ ครู หรือบุคลากร ที่ทำหน้าที่บรรณารักษ์ให้สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานพัฒนาการอ่าน กิจกรรมส่งเสริมการอ่านหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ และพัฒนาห้องสมุดมีชีวิต

๗. ใช้หนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ เป็นสื่อในการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครองและชุมชน เพื่อพัฒนาทักษะการอ่าน ส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน และพัฒนาห้องสมุดมีชีวิต

๘. ติดตามประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

แนวการจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้ โดยใช้หนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ มีแนวทาง ดังนี้

๑. **วิเคราะห์ความสอดคล้อง** เป็นการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างมาตรฐานการเรียนรู้และสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) กับเนื้อหาในหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ทั้ง ๔๑ เล่ม จำแนกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้และชั้นเรียน ครูสามารถเลือกผลการวิเคราะห์จากตาราง การวิเคราะห์ ความสอดคล้องไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ หรือวิเคราะห์เพิ่มเติมได้ตามหลักสูตรสถานศึกษา

๒. **จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้** การนำเนื้อหาในหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ เป็นการนำองค์ความรู้ในหนังสือไปใช้ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งครูจะพิจารณาว่า นำไปใช้อย่างไรจึงจะเหมาะสมกับการจัดกิจกรรมและจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามองค์ประกอบของแผนที่แต่ละโรงเรียนกำหนดไว้ ในที่นี้จะแสดงตัวอย่างการนำไปใช้ในกิจกรรม ดังนี้

๒.๑ **การนำเข้าสู่บทเรียน** เป็นกิจกรรมกระตุ้นให้นักเรียนมีความพร้อม มีความสนใจใคร่เรียนรู้ หรือทบทวนเรื่องที่เรียนมาแล้ว เพื่อเชื่อมโยงไปสู่เรื่องที่จะเรียนต่อไป ใช้เวลาประมาณ ๕ – ๑๐ นาที ครูสามารถนำ เนื้อหาสาระในหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ มาใช้ในการนำเข้าสู่บทเรียนได้หลากหลายกิจกรรม

การนำภาพมาใช้ในการกิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน เช่น การสอนเรื่องแผนที่ ครูนำภาพแผนที่ ประเทศไทยในหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ เล่ม ๑๒ เรื่องแผนที่ โดยการถ่ายภาพมาแสดง บนจอคอมพิวเตอร์ หรือจอวิดีโอทัศน์หน้าห้องเรียน เพื่อให้นักเรียนสังเกตเส้นขนานละติจูด (parallel of latitude) และเส้นลองจิจูด (Longitude) ซึ่งจะเรียนเชื่อมโยงไปสู่ตำแหน่งที่ตั้งของประเทศไทยและส่วนประกอบของแผนที่ เป็นต้น



แผนที่ประเทศไทย จากหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน เล่ม ๑๒

การสอนภาษาไทยเรื่องการเขียนรายงานจากการศึกษาค้นคว้า ครูสามารถนำภาพจากเรื่องต่าง ๆ ในหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ไปให้นักเรียนดูเพื่อกระตุ้นความสนใจ เช่น



ช้างเผือก จากหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ เล่ม ๑๗



ไม้ดอกหอมของไทย
จากหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ เล่ม ๒๒



นิทานพื้นบ้านไทย จากหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน เล่ม ๒๖



ลิเก

จากหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน เล่ม ๒๗



พัชร เอ็กพระแม่ธรณี

มวยไทย

จากหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน เล่ม ๓๕

ครูให้นักเรียนดูภาพ บอกสิ่งที่เห็นจากภาพ เมื่อครูจัดกิจกรรมให้นักเรียนมีขอบข่ายในการเขียนรายงาน จากการศึกษาค้นคว้าแล้ว ครูจึงแนะนำหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน ตลอดจนแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ ที่นักเรียนจะศึกษาค้นคว้าได้

การนำเนื้อหาของหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ มาใช้ในการนำเข้าสู่บทเรียน ครูจัดกิจกรรมได้หลายลักษณะ เช่น การตัดเนื้อหาบางส่วนมาให้อ่านเพื่อความสนใจ การตั้งคำถามเกี่ยวกับเรื่องในเนื้อเรื่องที่อ่านเพื่อให้นักเรียนลองคิดและแสวงหาคำตอบ หรือกำหนดประเด็นให้นักเรียนคิด เพื่อศึกษาความรู้ เป็นต้น

๒.๒ **การใช้เป็นสื่อประกอบบทเรียน** การนำหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ไปใช้เป็นส่วนประกอบบทเรียนนั้น ไม่นิยมนำไปใช้โดยตรง เนื่องจากเป็นหนังสือที่มีวัตถุประสงค์ในการจัดทำให้ใช้ได้คงทน จึงมีขนาดรูปเล่มค่อนข้างใหญ่และมีน้ำหนัก ประกอบกับเนื้อหาในแต่ละเล่มมีหลายสาขา แต่ละสาขาเหมาะกับผู้อ่านหลายระดับ ดังนั้น การนำไปใช้เป็นส่วนประกอบบทเรียน จึงควรผ่านการสร้างสรรค์ให้เหมาะสมกับเรื่องและวัยนักเรียน ครูอาจถ่ายเนื้อหาและภาพประกอบเฉพาะเรื่องที่จะให้นักเรียนเรียน บันทึกลงในแผ่น ซี.ดี. เช่น การสอนเรื่องการเลี้ยงผึ้ง หรือ การเห่เรือ แล้วใช้ประกอบการสอนกับนักเรียนกลุ่มใหญ่ กลุ่มย่อย หรือนักเรียนนำไปศึกษาเพิ่มเติมเป็นรายบุคคลได้



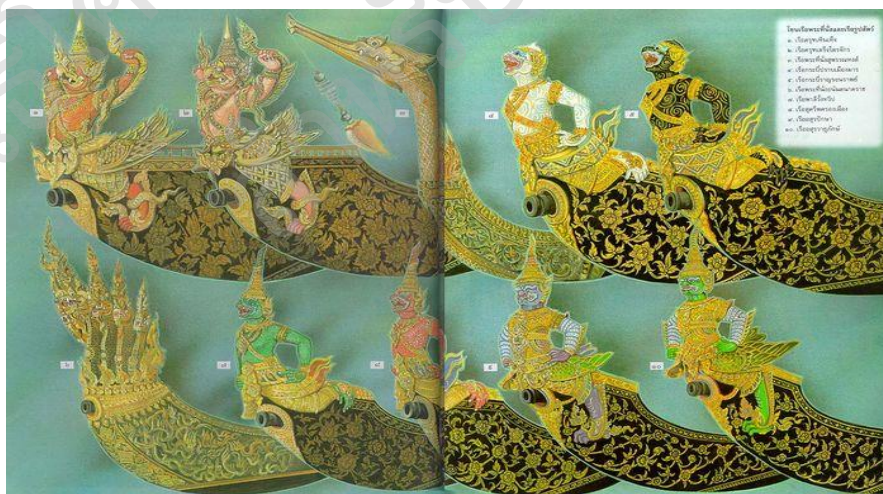
การเลี้ยงผึ้ง

จากหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ เล่ม ๑๕



ศิลปะการเห่เรือ

จากหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ เล่ม ๓๐



การเห่เรือ

จากหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ เล่ม ๒๑

๒.๓ การใช้หนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ เพื่อการศึกษาค้นคว้า เป็นกิจกรรมที่สนับสนุนให้นักเรียนเป็นผู้ใช้หนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ โดยตรง ใช้ประกอบบทเรียนได้ทุกเนื้อหาตามที่ครูได้วิเคราะห์ความสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานฯ ไว้ ครูอาจมอบหมายให้มีการศึกษาค้นคว้าเป็นรายบุคคล หรือเป็นกลุ่ม ตามความเหมาะสมของเรื่องที่เรียน นักเรียนอาจศึกษาค้นคว้าจากหนังสือโดยตรง หรือศึกษาผ่านทางออนไลน์ แล้วนำมาเรียบเรียงตามประเด็นที่กำหนดไว้



นักเรียนศึกษาค้นคว้าเนื้อหาจากหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ



นักเรียนศึกษาค้นคว้าเนื้อหาจากหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ด้วยคอมพิวเตอร์

๒.๔ การใช้หนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ในการสรุปบทเรียน การนำเสนอหาจากหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ มาใช้ในการสรุปบทเรียน อาจเป็นได้ทั้งบทบาทของครู หรือบทบาทของนักเรียน ตามแต่ตกลงกัน ซึ่งกิจกรรมการเรียนรู้ส่วนใหญ่ การสรุปบทเรียน จะเป็นบทบาทของครูและนักเรียนร่วมกัน ถ้านักเรียนเป็นผู้มีบทบาทมากก็ยิ่งดี ด้วยการสรุปความรู้เพื่อเป็นการทบทวนความรู้ของนักเรียน หรือครูอาจจัดทำเป็นข้อคำถามเพื่อให้นักเรียนตอบก็ได้

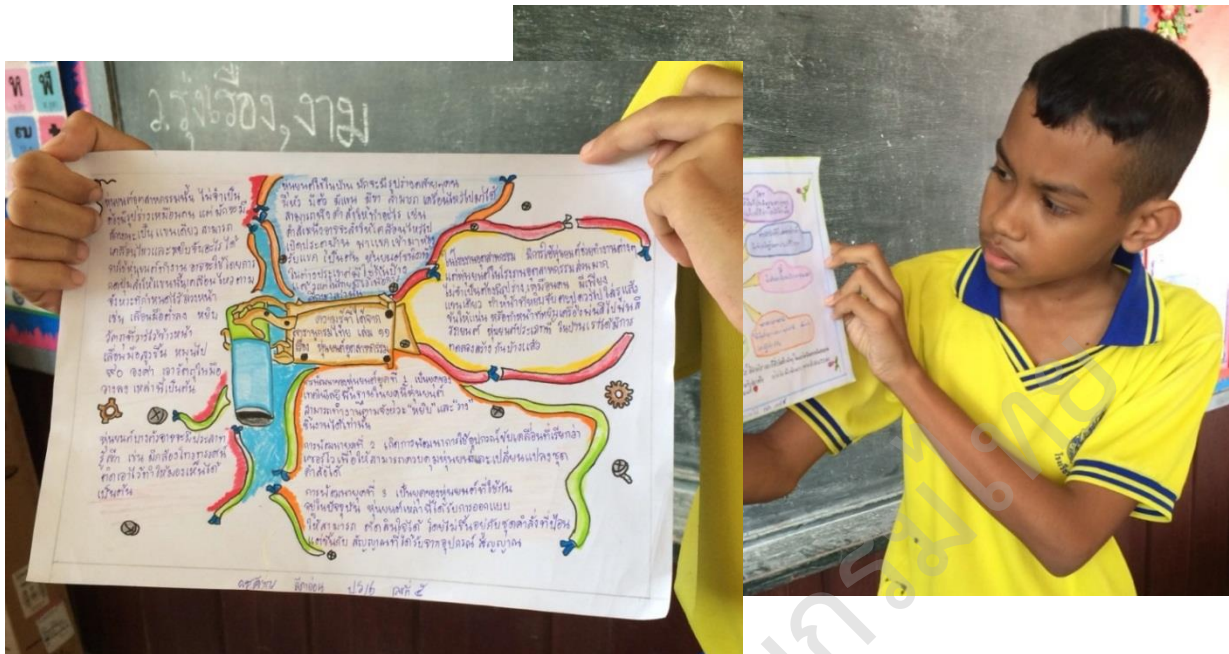
แนวคำถามเพื่อสรุปบทเรียน เรื่องพิษภัยของบุหรี่ จากหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ เล่ม ๒๔

๑. บุหรี่เป็นสิ่งเสพติดหรือไม่
๒. บุหรี่เป็นอันตรายต่อผู้สูบบุหรี่อย่างไร
๓. เพราะเหตุใดผู้ที่อยู่ใกล้ผู้สูบบุหรี่ จึงได้รับอันตรายจากบุหรี่ด้วย
๔. นักเรียนจะหลีกเลี่ยงจากอันตรายของบุหรี่ได้อย่างไร
๕. ถ้าในบ้านของนักเรียนมีผู้สูบบุหรี่ นักเรียนจะอย่างไร ให้เขาลดการสูบบุหรี่



สำหรับบทบาทของนักเรียนในการสรุปบทเรียนจากการศึกษาค้นคว้าในหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ นักเรียนอาจจัดทำเป็นเอกสาร / ซี.ดี. / คลิปวิดีโอ (ภาพเคลื่อนไหว) นำเสนอรายงาน หรือจัดทำเป็นหนังสือหน้าเดียว หนังสือเล่มเล็ก ตลอดจนการจัดนิทรรศการหรือป้ายนิเทศ ตามความเหมาะสมของเรื่องและวัยของนักเรียน







๓. **จัดกิจกรรมเสริมการใช้หนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ เพื่อการเรียนรู้** เป็นกิจกรรมที่ให้ความรู้หรือทบทวนความรู้ หรือกระตุ้นให้นักเรียนมีความสนใจ ตั้งใจ กระตือรือร้นในการเรียนรู้เพื่อร่วมกิจกรรมต่าง ๆ เช่น

๓.๑ **การแข่งขันตอบคำถามสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ** เป็นกิจกรรมที่จัดได้ทั้งในระดับชั้นเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ และระดับโรงเรียน ดังนี้

- ๑) กำหนดผู้รับผิดชอบ จัดทำแผนงาน / โครงการ
- ๒) ตั้งคณะกรรมการ จัดทำหลักเกณฑ์และกำหนดขอบข่ายในการตั้งคำถาม-ตอบคำถาม
- ๓) ประกาศหลักเกณฑ์ และกำหนดการแข่งขันตอบคำถามสารานุกรมไทย
- ๔) ดำเนินการแข่งขัน
- ๕) สรุปและรายงานผลการดำเนินงาน

๓.๒ **การประกวดหนังสือเล่มเล็ก** หนังสือเล่มเล็ก เป็นผลงานของนักเรียนที่เกิดจากการอ่านหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ แล้วนำความรู้ ความเข้าใจ และจินตนาการที่สะท้อนความสามารถของนักเรียนทั้งด้านความรู้ การใช้ภาษา และการสร้างสรรค์ด้านศิลปะ จัดทำเป็นรูปเล่ม ในรูปแบบนิทาน เรื่องสั้น ประวัตินักคิดสำคัญในท้องถิ่น ศิลปวัฒนธรรม มีขนาดกระดาษเอสี่พับครึ่ง และหรือขนาดเอสี่พับสี่ส่วน จำนวนหน้าไม่เกิน ๒๐ หน้า จัดทำได้ทั้งรายบุคคลและงานกลุ่ม ดังนี้

- ๑) กำหนดผู้รับผิดชอบ จัดทำแผนงาน / โครงการ
- ๒) ตั้งคณะกรรมการ จัดทำหลักเกณฑ์และกำหนดขอบข่ายในการประกวดหนังสือเล่มเล็ก
- ๓) ประกาศหลักเกณฑ์ และกำหนดการประกวดหนังสือเล่มเล็ก
- ๔) ดำเนินงานประกวดหนังสือเล่มเล็ก
- ๕) สรุปและรายงานผลการดำเนินงาน

๓.๓ **กิจกรรมพี่สอนน้อง** เป็นกิจกรรมที่ครูมอบหมายให้นักเรียนรุ่นพี่ นำเรื่องจากหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ไปอ่านหรือเล่าให้นักเรียนรุ่นน้องที่ยังอ่านหนังสือไม่ได้ หรืออ่านหนังสือไม่คล่องฟัง กิจกรรมนี้ทำได้ทั้งในโรงเรียนของตนเองและโรงเรียนอื่น ๆ โดยมีแนวทางดำเนินงาน ดังนี้

- ๑) กำหนดผู้รับผิดชอบ จัดทำแผนงาน / โครงการ
- ๒) ตั้งคณะกรรมการ คัดเลือกเรื่องจากหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ไปอ่านหรือเล่าให้นักเรียนรุ่นน้องฟัง
- ๓) ประกาศวัน เวลา สถานที่ ผู้รับผิดชอบอ่านหรือเล่าเรื่องให้นักเรียนรุ่นน้องฟัง
- ๔) ดำเนินงานกิจกรรมพี่สอนน้อง
- ๕) สรุปและรายงานผลการดำเนินงาน

๓.๔ **กิจกรรมวันสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ** เป็นกิจกรรมที่โรงเรียนกำหนด โดยประกาศให้มี “วันสารานุกรมไทย” ของโรงเรียน ครูในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้นำเสนอผลงานและกิจกรรมของนักเรียนที่ได้จากกิจกรรมส่งเสริมการอ่านหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ และเชิญนักเรียนจากโรงเรียนอื่น ๆ ร่วมประกวดแข่งขันกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการอ่านหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ เช่น การแข่งขันวาดภาพ ตอบคำถาม การเล่นเกม แต่งคำประพันธ์ และเขียนผังกราฟิกจากการอ่านหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ เป็นต้น โดยมีแนวทางดำเนินงาน ดังนี้

- ๑) กำหนดผู้รับผิดชอบ จัดทำแผนงาน / โครงการ “วันสารานุกรมไทย”
- ๒) ตั้งคณะกรรมการดำเนินการวันสารานุกรมไทย
- ๓) ประกาศ วัน เวลา สถานที่ ผู้รับผิดชอบการจัดงานวันสารานุกรมไทย
- ๔) ดำเนินงานวันสารานุกรมไทย
- ๕) สรุปและรายงานผลการดำเนินงาน

๓.๕ **การจัดทำบันทึกการอ่าน** เป็นกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนอ่านและบันทึกเรื่องที่อ่าน โดยกำหนดขอบข่ายการบันทึกทั้งด้าน วัน เดือน ปี ที่อ่าน เรื่องที่อ่าน สรุปสาระความรู้ ความคิดที่ได้จากการอ่าน และการนำไปใช้ กิจกรรมดังกล่าว นอกจากฝึกนักเรียนบันทึกจนเป็นนิสัยแล้ว ยังจัดประกวดการบันทึกโดยตั้งชื่อ กิจกรรมการประกวดให้น่าสนใจ เช่น ยอดนักบันทึก นักบันทึกสมองเพชร นักบันทึกครอบครัววาล เป็นต้น

ความสำเร็จของการใช้หนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ในการจัดการเรียนรู้

มูลนิธิโครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ มีความมุ่งหมายในการจัดทำหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ และส่งเสริมการใช้อย่างต่อเนื่อง โดยขอความร่วมมือจากหน่วยงานต้นสังกัดทางการศึกษา เพื่อให้ดำเนินการได้บรรลุผล และเกิดประโยชน์สูงสุด ดังนี้

ความร่วมมือของหน่วยงานทางการศึกษา

๑. ส่งเสริมและสนับสนุนให้โรงเรียนในสังกัดใช้หนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ในการจัดการเรียนรู้
๒. ส่งเสริมให้มีการนิเทศติดตามผลการใช้หนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ในการจัดการเรียนรู้
๓. ขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลการใช้หนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ในการจัดการเรียนรู้
๔. ขอความร่วมมือให้โรงเรียนในสังกัดเผยแพร่เอกสารหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ และเอกสารแนวการใช้หนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ในการจัดการเรียนรู้

การสนับสนุนของโครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ

๑. สนับสนุนเอกสารแนวการใช้หนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ในการจัดการเรียนรู้
๒. เผยแพร่หนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ และเอกสารแนวการใช้หนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ในการจัดการเรียนรู้ทางเว็บไซต์ของโครงการ www.saranukromthai.or.th

การสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น ๆ

โรงเรียนอาจขอรับการสนับสนุนงบประมาณ วัสดุ ครุภัณฑ์ ฯลฯ จากหน่วยงานอื่น ๆ เช่น สโมสรไลออนส์ สโมสรโรตารี สมาคมผู้ปกครอง ศิษย์เก่า บริษัท อุตสาหกรรมในท้องถิ่น เป็นต้น เพื่อการจัดกิจกรรมเสริมการใช้หนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ในการจัดการเรียนรู้

บทที่ ๓

ผลการวิเคราะห์เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐)

การวิเคราะห์เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ

การวิเคราะห์เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ เล่ม ๑ – ๔๑ ที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) ดำเนินการดังนี้

๑. พิจารณาความสอดคล้องเนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ กับมาตรฐานการเรียนรู้และสาระการเรียนรู้แกนกลางตามหลักสูตร

๑.๑ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ในสาระศาสนา ศีลธรรม หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม เศรษฐศาสตร์ และประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี และกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

๑.๒ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) ในกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ และกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เฉพาะสาระภูมิศาสตร์

๒. การดำเนินการวิเคราะห์ฯ จัดทำเป็น ๓ ขั้นตอน

ขั้นตอนที่ ๑ โรงเรียนต้นแบบ จำนวน ๑ โรง ดำเนินการวิเคราะห์ฯ

ขั้นตอนที่ ๒ โรงเรียนแกนนำ จำนวน ๔ โรง ดำเนินการวิเคราะห์ความสอดคล้องฯ เพิ่มเติมจากขั้นตอน

ที่ ๑

ขั้นตอนที่ ๓ การสังเคราะห์ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องฯ ของทุกโรงเรียน

หมายเหตุ โรงเรียนต้นแบบและโรงเรียนแกนนำ เป็นโรงเรียนจิตอาสาดำเนินการ

๓. ผลการวิเคราะห์เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนไทยฯ ที่สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้แกนกลางตามหลักสูตรฯ แสดงผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องฯ เป็นรายชั้นในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

๔. การนับจำนวนเรื่องของหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ เป็นการนับตามจำนวนเรื่องในแต่ละสาระการเรียนรู้แกนกลาง ซึ่งมีการนับซ้ำกรณีเรื่องดังกล่าวสอดคล้องฯ หลายสาระการเรียนรู้

๕. การระบุหน้าของหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนไทยฯ ตามตารางการวิเคราะห์ฯ ในภาคผนวก เป็นการนับหน้าตั้งแต่รูปภาพแรกถึงหน้าบรรณานุกรมของแต่ละเรื่องของหนังสือทุกเล่ม

ผลการวิเคราะห์ฯ

ผลการวิเคราะห์ฯ พบว่า หนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ เล่ม ๑ – เล่ม ๔๑ มีเนื้อหาที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ – ๖ รวมทั้งสิ้น ๑,๐๐๑ เรื่อง ซึ่งสามารถจำแนกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้ดังนี้

ตาราง ๑ สรุปจำนวนเล่มและจำนวนเรื่องจากการวิเคราะห์เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช ๒๕๕๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๖ จำแนกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้

ที่	กลุ่มสาระการเรียนรู้	หนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ		
		ลำดับเล่ม	จำนวน เล่ม	จำนวน เรื่อง
๑	ภาษาไทย	๑ , ๒ , ๓ , ๔ , ๕ , ๙ , ๑๑ , ๑๒ , ๑๓ , ๑๔ , ๑๕ , ๑๖ , ๑๗ , ๑๘ , ๑๙ , ๒๒ , ๒๓ , ๒๕ , ๒๖ , ๒๗ , ๒๘ , ๒๙ , ๓๑ , ๓๒ , ๓๓ , ๓๔ , ๓๕ , ๓๙ , ๔๐	๒๙	๘๑
๒	คณิตศาสตร์	๒ , ๖ , ๑๙ , ๒๙ , ๓๕	๕	๗๗
๓	วิทยาศาสตร์	๑ , ๒ , ๓ , ๔ , ๕ , ๖ , ๗ , ๘ , ๙ , ๑๐ , ๑๑ , ๑๒ , ๑๔ , ๑๕ , ๑๖ , ๑๗ , ๑๙ , ๒๐ , ๒๑ , ๒๔ , ๒๕ , ๒๖ , ๒๗ , ๒๘ , ๓๐ , ๓๑ , ๓๓ , ๓๔ , ๓๕ , ๓๘ , ๔๐	๓๑	๑๐๙
๔	สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	๒ , ๔ , ๑๒ , ๑๓ , ๑๔ , ๑๕ , ๑๖ , ๑๘ , ๑๙ , ๒๐ , ๒๑ , ๒๒ , ๒๓ , ๒๔ , ๒๖ , ๒๗ , ๒๘ , ๒๙ , ๓๐ , ๓๑ , ๓๓ , ๓๔ , ๓๕ , ๓๖ , ๓๗ , ๓๙ , ๔๑	๒๗	๒๑๐
๕	สุขศึกษาและพลศึกษา	๓ , ๔ , ๗ , ๘ , ๙ , ๑๐ , ๑๑ , ๑๒ , ๑๓ , ๑๔ , ๑๕ , ๑๗ , ๑๘ , ๒๐ , ๒๒ , ๒๓ , ๒๗ , ๒๘ , ๒๙ , ๓๐ , ๓๓ , ๓๕ , ๓๖ , ๓๗ , ๓๘ , ๔๑	๒๖	๑๓๖
๖	ศิลปะ	๑ , ๖ , ๑๓ , ๑๖ , ๑๙ , ๒๐ , ๒๑ , ๒๓ , ๒๖ , ๓๒ , ๓๓ , ๓๔ , ๓๖ , ๓๗ , ๓๘ , ๔๑	๑๖	๘๐
๗	การงานอาชีพ และเทคโนโลยี	๓ , ๕ , ๗ , ๙ , ๑๑ , ๑๒ , ๑๓ , ๑๘ , ๒๒ , ๒๕ , ๒๙ , ๓๐	๑๒	๗๖
๘	ภาษาต่างประเทศ	๑ , ๒ , ๔ , ๕ , ๖ , ๗ , ๑๐ , ๑๑ , ๑๒ , ๑๓ , ๑๔ , ๑๕ , ๑๖ , ๑๗ , ๑๘ , ๑๙ , ๒๐ , ๒๒ , ๒๓ , ๒๔ , ๒๕ , ๒๖ , ๒๘ , ๓๑ , ๓๓ , ๓๔ , ๓๕ , ๓๙ , ๔๑	๒๙	๒๓๒
	รวม		-	๑,๐๐๑

ตาราง ๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์มีความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ มากที่สุด จำนวน ๓๑ เล่ม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ มีความสอดคล้องกับเนื้อเรื่องมากที่สุด คือ ๒๓๒ เรื่อง

ตาราง ๒ สรุปจำนวนเรื่องจากการวิเคราะห์เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๖ จำแนกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ และระดับชั้น

ที่	กลุ่มสาระการเรียนรู้	จำนวนเรื่อง						
		ป. ๑	ป. ๒	ป. ๓	ป. ๔	ป. ๕	ป. ๖	รวม
๑	ภาษาไทย	๗	๑๓	๑๘	๑๕	๒๐	๘	๘๑
๒	คณิตศาสตร์	๑๑	๑๕	๙	๑๒	๑๓	๑๗	๗๗
๓	วิทยาศาสตร์	๒๒	๘	๒๑	๑๖	๒๔	๑๘	๑๐๙
๔	สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	๒๕	๑๙	๕๔	๓๘	๓๖	๓๘	๒๑๐
๕	สุขศึกษาและพลศึกษา	๑๖	๓๒	๑๖	๒๖	๒๖	๒๐	๑๓๖
๖	ศิลปะ	๗	๑๖	๑๕	๑๖	๑๖	๑๐	๘๐
๗	การงานอาชีพ และเทคโนโลยี	๗	๑๐	๘	๙	๒๔	๑๘	๗๖
๘	ภาษาต่างประเทศ	๓๒	๒๘	๒๑	๔๒	๔๖	๖๓	๒๓๒
	รวม	๑๒๗	๑๔๑	๑๖๒	๑๗๔	๒๐๕	๑๙๒	๑,๐๐๑

ตาราง ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ มีจำนวนเรื่องในหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ สอดคล้องกับทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้มากที่สุดจำนวน ๒๐๕ เรื่อง รองลงมาชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ มีความสอดคล้องจำนวน ๑๙๒ เรื่อง

การนำผลการวิเคราะห์ฯ ไปใช้

๑. หน่วยงานทางการศึกษา ศึกษาและนำผลการวิเคราะห์ฯ ดังกล่าว ไปสร้างสรรค์แนวทางในการส่งเสริมการใช้หนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ เพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนในสังกัด

๒. โรงเรียน ครู นำเนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ และสาระการเรียนรู้แกนกลาง ทั้ง ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้ดังกล่าว ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ หรือบูรณาการกับแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีอยู่แล้ว

๓. หน่วยงานภาคเอกชน บุคลากรที่เกี่ยวข้อง สนับสนุนการเผยแพร่ผลการวิเคราะห์ฯ เพื่อนำไปสู่การใช้หนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ได้อย่างกว้างขวางมากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

โครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน โดยพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว. สารานุกรมไทย
สำหรับเยาวชน โดยพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เล่ม ๑. พิมพ์ครั้งที่ ๕.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๒๗.

- [illegible]

- สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน โดยพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เล่ม ๔๑.
พิมพ์ครั้งที่ ๑. กรุงเทพฯ : มปป., ๒๕๕๙.
- พิสนุ พองศรี. เทคนิควิธีประเมินโครงการ. พิมพ์ครั้งที่ ๕. กรุงเทพฯ : บริษัทพรอพเพอร์ตี้พริ้นท์ จำกัด, ๒๕๕๑.
- มยุรี อนุমানราชธน. การบริหารโครงการ. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพฯ : หจก.ธนุชพริ้นติ้ง (โรงพิมพ์ดาว), ๒๕๔๔.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กระทรวงศึกษาธิการ. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, ๒๕๕๒.
- ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑. พิมพ์ครั้งที่ ๑. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, ๒๕๕๑.
- ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑. พิมพ์ครั้งที่ ๑. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, ๒๕๖๐.
- ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑. พิมพ์ครั้งที่ ๑. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, ๒๕๖๐.
- ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑. พิมพ์ครั้งที่ ๑. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, ๒๕๕๑.
- ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง สาระภูมิศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑. และแนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้. พิมพ์ครั้งที่ ๑. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, ๒๕๖๐.
- ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑. พิมพ์ครั้งที่ ๑. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, ๒๕๕๑.
- ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑. พิมพ์ครั้งที่ ๑. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, ๒๕๕๒๑.
- ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ และเทคโนโลยี ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑. พิมพ์ครั้งที่ ๑. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, ๒๕๕๑.
- ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑. พิมพ์ครั้งที่ ๑ กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, ๒๕๕๑.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการเรียนรู้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน คู่มือการดำเนินงาน กิจกรรมโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและการพัฒนาห้องสมุด ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๑, พิมพ์ครั้งที่ ๑. กรุงเทพฯ : มปป., ๒๕๖๒.
- แนวทางการจัดการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด. ๒๕๕๓.
- สุภาพร พิศาลบุตร. การวางแผนและการบริหารโครงการ. พิมพ์ครั้งที่ ๖. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต, ๒๕๕๐.

ภาคผนวก

หน้า

- ตาราง ๓ สรุปจำนวนเรื่องจากการวิเคราะห์เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ
ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๖ ๒๓
 - ตาราง ๓.๑ - ๓.๑๑ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับ
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช ๒๕๕๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ๒๖
 - ตาราง ๑๒ - ๓.๒๒ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับ
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช ๒๕๕๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ ๓๔
 - ตาราง ๓.๒๓ - ๓.๓๓ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับ
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช ๒๕๕๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ ๔๓
 - ตาราง ๓.๓๔ - ๓.๔๔ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับ
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช ๒๕๕๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ๕๔
 - ตาราง ๓.๔๕ - ๓.๕๕ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับ
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช ๒๕๕๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ ๖๔
 - ตาราง ๓.๕๖ - ๓.๖๖ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับ
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช ๒๕๕๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ๗๕
- ตาราง ๔ ตัวอย่างตารางการวิเคราะห์เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ
ที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ โรงเรียนต้นแบบ ๘๗
- ตาราง ๕ ตัวอย่างตารางการวิเคราะห์เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ
ที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ โรงเรียนแกนนำ ๘๘
- ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้ ๘๙
- รายชื่อเรื่องในหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ เล่ม ๑ - ๔๑ ๙๓
- รายชื่อโรงเรียนต้นแบบและโรงเรียนแกนนำ ๙๖
- ที่อยู่และที่ติดต่อทางออนไลน์ของโครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ๙๖

ตาราง ๓ สรุปจำนวนเรื่องจากการวิเคราะห์เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่ม
สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๖

สาระที่	ลำดับ เล่ม	จำนวนเรื่อง						
		ป. ๑	ป. ๒	ป. ๓	ป. ๔	ป. ๕	ป. ๖	รวม
๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม มาตรฐาน ส ๑.๑	๔	๒	๔	๑	๑	๒	๒	๑๒
	๑๓	-	-	๑	-	๑	-	๒
	๑๔	-	-	๑	-	-	-	๑
	๑๖	-	-	๑	-	๒	-	๓
	๒๐	๑	-	๑	๓	-	-	๕
	๒๘	-	-	๑	-	-	-	๑
	๒๙	-	-	๑	-	-	-	๑
	๓๐	-	-	๑	-	-	-	๑
	๓๑	-	-	๑	-	-	-	๑
	๓๔	-	-	๑	-	-	-	๑
	๓๕	-	-	๑	-	-	-	๑
	๓๖	-	-	๑	-	-	-	๑
	๓๙	-	-	๑	-	-	-	๑
	รวม	๑๓	๓	๑๓	๔	๕	๒	๓๑
๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม มาตรฐาน ส ๑.๒	๔	๒	-	๑	-	-	๑	๔
	๒๐	-	๑	-	-	๑	-	๒
รวม	๒	๒	๑	๑	-	๑	๑	๖
๒. หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และ การดำเนินชีวิตในสังคม มาตรฐาน ส ๒.๑	๔	-	-	๑	-	-	-	๑
	๑๓	-	-	๒	-	๗	-	๙
	๑๖	๑	-	๑	๓	๑	๑	๗
	๑๘	-	๑	๒	๑	๑	๑	๖
	๒๐	-	-	๑	-	-	-	๑
	๒๒	๑	-	๑	-	-	-	๒
	๒๓	-	-	-	-	๓	๑	๔
	๒๖	-	-	๑	-	-	-	๑
	๓๕	-	-	๑	-	-	-	๑
รวม	๙	๒	๑	๑๐	๔	๑๒	๓	๓๒
๒. หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และ การดำเนินชีวิตในสังคม มาตรฐาน ส ๒.๒	๒	-	-	-	-	๑	-	๑
	๔	-	-	-	๑	-	-	๑
	๑๘	-	-	-	๑	-	-	๑
	๒๖	๒	-	-	๑	๑	๒	๕
	๒๗	-	-	๑	-	-	๑	๒
	๓๑	-	-	๑	-	-	-	๑
รวม	๖	๑	-	๒	๓	๒	๓	๑๑
๓. เศรษฐศาสตร์ มาตรฐาน ส ๓.๑	๑๒	-	๒	-	-	๑	-	๓
	๑๙	-	-	-	-	-	๑	๑

สาระที่	ลำดับ เล่ม	จำนวนเรื่อง						
		ป. ๑	ป. ๒	ป. ๓	ป. ๔	ป. ๕	ป. ๖	รวม
	๒๑	-	-	-	๑	-	-	๑
	๒๔	-	-	-	-	-	๑	๑
	๒๘	๑	-	๑	-	-	-	๒
	๒๙	๑	-	๑	-	-	-	๒
รวม	๖	๒	๒	๒	๑	๑	๒	๑๐
๓. เศรษฐศาสตร์ มาตรฐาน ส ๓.๒	๑๒	-	๒	๑	-	๑	๒	๖
	๑๓	-	-	-	๔	๓	-	๗
	๒๑	-	-	๑	๑	-	-	๒
	๒๘	-	-	๑	-	-	-	๑
รวม	๔	-	๒	๓	๕	๔	๒	๑๖
๔. ประวัติศาสตร์ มาตรฐาน ส ๔.๑	๒	๑	๑	๑	๑	-	-	๔
	๔	-	-	-	-	-	๑	๑
	๑๕	-	-	-	๕	๑	-	๖
	๑๖	-	-	-	-	๑	-	๑
	๑๘	-	-	-	-	-	๑	๑
	๓๓	-	-	๑	-	-	-	๑
	๔๑	-	-	-	-	-	๑	๑
รวม	๗	๑	๑	๒	๖	๒	๓	๑๕
๔. ประวัติศาสตร์ มาตรฐาน ส ๔.๒	๔	-	-	-	-	๑	๑	๒
	๑๒	-	-	-	-	-	๑	๑
	๑๓	๑	-	-	-	-	-	๑
	๑๕	-	๑	-	๓	-	-	๔
	๑๘	๑	-	๑	-	-	-	๒
	๒๓	-	-	๑	-	-	-	๑
รวม	๖	๒	๑	๒	๓	๑	๒	๑๑
๔. ประวัติศาสตร์ มาตรฐาน ส ๔.๓	๒	๑	-	๑	๒	๒	-	๖
	๔	๒	-	๑	๑	-	๒	๖
	๑๒	-	-	๙	-	-	-	๙
	๑๓	๑	-	-	-	-	-	๑
	๑๖	-	-	-	-	-	๑	๑
	๑๘	๒	-	-	-	-	-	๒
	๒๑	-	-	๑	-	-	-	๑
	๒๓	-	๕	-	๓	๒	-	๑๐
	๒๔	-	-	๑	-	๒	๑	๔
	๒๙	๑	-	-	-	-	-	๑
รวม	๑๐	๗	๕	๑๓	๖	๖	๔	๔๑
๕. ภูมิศาสตร์ มาตรฐาน ส ๕.๑	๒	-	-	-	๑	-	-	๑
	๔	-	-	-	-	-	๑	๑

สาระที่	ลำดับ เล่ม	จำนวนเรื่อง						
		ป. ๑	ป. ๒	ป. ๓	ป. ๔	ป. ๕	ป. ๖	รวม
	๑๒	-	๑	๔	-	-	๒	๗
	๑๕	-	-	-	-	-	๑	๑
	๒๑	๑	-	-	-	-	-	๑
	๒๘	-	-	-	-	-	๑	๑
	๓๐	-	-	-	-	-	๒	๒
	๓๗	-	-	-	-	-	๑	๑
	๔๑	-	-	-	-	๑	๑	๒
รวม	๙	๑	๑	๔	๑	๑	๙	๑๗
๕. ภูมิศาสตร์ มาตรฐาน ส ๕.๒	๔	-	-	-	-	-	๒	๒
	๑๓	-	-	๑	-	-	-	๑
	๑๕	๔	-	-	๔	-	๔	๑๒
	๑๘	-	-	-	๑	-	-	๑
	๒๑	-	๑	๑	-	๑	๑	๔
รวม	๕	๔	๑	๒	๕	๑	๗	๒๐
รวมทั้งสิ้น	๒๗	๒๕	๑๙	๕๔	๓๘	๓๖	๓๘	๒๑๐

หมายเหตุ หนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับกลุ่มสาระนี้ จำนวน ๒๗ เล่ม ได้แก่ เล่ม ๒ , ๔ , ๑๒ , ๑๓ , ๑๔ , ๑๕ , ๑๖ , ๑๘ , ๑๙ , ๒๐ , ๒๑ , ๒๒ , ๒๓ , ๒๔ , ๒๖ , ๒๗ , ๒๘ , ๒๙ , ๓๐ , ๓๑ , ๓๓ , ๓๔ , ๓๕ , ๓๖ , ๓๗ , ๓๘ , ๔๑

ตาราง ๓.๑ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและ ศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
* พุทธประวัติ (ประสูติ ตรัสรู้ ปรีชาญาณ)	๔	๑	การศาสนา	๒๑๐ - ๒๕๑
* พุทธสาวก พุทธสาวิกา : สามเณรบัณฑิต	-	-	-	-
* ชาดก : วัณณุปถชาดก สุวัณณสามชาดก	-	-	-	-
* ศาสนิกชนตัวอย่าง : พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช , เจ้าพระยา , สุธรรมมนตรี (หนูพร้อม)	๒๐	๑	ศาสนาและระบบความเชื่อในประเทศไทย	๑๐ - ๓๙
* พระรัตนตรัย : ศรัทธาพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์	๔	๑	การศาสนา	๒๑๐ - ๒๕๑
* โอวาท ๓	-	-	-	-
- ไม่ทำชั่ว ; : เบญจศีล				
- ทำความดี : เบญจธรรม , สังคหวัตถุ ๔				
- กตัญญูทวดที่ต่อพ่อแม่และครอบครัว				
- มงคล ๓๘ : ทำตัวดี , วาง่าย , รับผิดชอบ				
- ทำจิตให้บริสุทธิ์ (บริหารจิตและเจริญปัญญา)				
* พุทธศาสนสุภาษิต : ตนและเป็นที่พึ่งของตน , เป็นมิตรในเรือนของตน	-	-	-	-
* ฝึกสวดมนต์และแผ่เมตตา : รู้ความหมายและประโยชน์ของสติ , ฟังเพลงและร้องเพลงอย่างมีสติ , เล่นและทำงานอย่างมีสติ , ฝึกให้มีสติในการฟัง , การอ่าน การคิด การถาม และการเขียน	-	-	-	-

ตาราง ๓.๒ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๒ เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และดำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
* การบำเพ็ญประโยชน์ต่อวัดหรือศาสนสถานของ ศาสนา : การพัฒนาทำความสะอาด , การบริจาค , การร่วมกิจกรรมทางศาสนา	-	-	-	-
* การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ	๔	๑	การศาสนา	๒๑๐ - ๒๕๑
* ประวัติโดยสังเขปของวันสำคัญทาง พระพุทธศาสนา : วันมาฆบูชา , วันวิสาขบูชา , วันอาสาฬหบูชา , วันอัฐมีบูชา	๔	๑	การศาสนา	๒๑๐ - ๒๕๑
* การบูชาพระรัตนตรัย	-	-	-	-

ตาราง ๓.๓ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส ๒.๑ เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และดำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และสังคมโลกอย่างสันติสุข

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
* การเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวและโรงเรียน เช่น กตัญญูตเวทีและเคารพเชื่อฟังคำสั่งสอนของพ่อแม่ ญาติผู้ใหญ่ ครู และผู้มีพระคุณ , รู้จักกล่าวคำขอบคุณ ขอโทษ การไหว้ผู้ใหญ่ , ปฏิบัติตามข้อตกลง กติกา กฎ ระเบียบของครอบครัว และโรงเรียน , มีส่วนร่วมในกิจกรรมของครอบครัวและโรงเรียน , มีเหตุผลและยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น , มีระเบียบ มีน้ำใจ	๑๖	๑	สังคมและวัฒนธรรมไทย	๑๑๘ - ๑๔๓
	๒๒	๑	ครอบครัวไทย	๑๙๘ - ๒๑๕
* ประโยชน์ของการปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวและโรงเรียน	-	-	-	-
	-	-	-	-
* ลักษณะความสามารถและลักษณะความดีของตนเองและผู้อื่น เช่น ความกตัญญูตเวที , ความมีระเบียบวินัย , ความรับผิดชอบ , ความขยัน อดทน อดกลั้น , การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และช่วยเหลือผู้อื่น , ความซื่อสัตย์สุจริต , ความเมตตากรุณา	-	-	-	-
	-	-	-	-
* ผลของการทำความดี เช่น ภาควุมิใจมีความสุข , ได้รับการชื่นชมยกย่อง	-	-	-	-
	-	-	-	-

ตาราง ๓.๔ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส ๒.๒ เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธา และธำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
* โครงสร้างของครอบครัวและความสัมพันธ์ของ บทบาท หน้าที่ของสมาชิกในครอบครัว	๒๖	๑	ชุมชน	๗๘ - ๑๐๕
* โครงสร้างของโรงเรียน ความสัมพันธ์ของบทบาท หน้าที่ของสมาชิกในโรงเรียน	-	-	-	-
* ความหมายและความแตกต่างของอำนาจตาม บทบาท สิทธิ หน้าที่ในครอบครัว และโรงเรียน	-	-	-	-
* การใช้อำนาจในครอบครัว ตามบทบาท สิทธิ หน้าที่	-	-	-	-
* กิจกรรมตามกระบวนการประชาธิปไตยใน ครอบครัว การรับฟังและแสดงความคิดเห็น	-	-	-	-
* กิจกรรมตามกระบวนการประชาธิปไตยใน โรงเรียน เช่น เลือกหัวหน้าห้อง ประธานชุมนุม ประธานนักเรียน	-	-	-	-

ตาราง ๓.๕ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

สาระที่ ๓ เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส ๓.๑ เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัด ได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
* สินค้าและบริการที่ใช้อยู่ในชีวิตประจำวัน เช่น ดินสอ ปากกา กระดาษ ยาสีฟัน	๒๘	๑	ตลาด	๕๘ - ๘๗
	๒๙	๑	เงินตรา	๑๗๔ - ๒๐๗
* สินค้าและบริการที่ได้มาโดยไม่ใช้เงิน เช่น มีผู้ให้ หรือการใช้ของแลก	-	-	-	-
* สินค้าและบริการที่ได้มาจากการใช้เงินซื้อ เช่น ซื้ออาหาร จ่ายค่าบริการโทรศัพท์	-	-	-	-
	-	-	-	-
* วิธีการใช้ประโยชน์จากสินค้าและบริการให้คุ้มค่า	-	-	-	-
* การใช้จ่ายเงินในชีวิตประจำวันเพื่อซื้อสินค้าและบริการ	-	-	-	-
* ประโยชน์ของการใช้จ่ายเงินที่ไม่เกินตัว	-	-	-	-
* ประโยชน์ของการออม	-	-	-	-
* โทษของการใช้จ่ายเงินเกินตัว	-	-	-	-
* การวางแผนการใช้จ่าย	-	-	-	-
* ทรัพยากรที่ใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น ดินสอ กระดาษ เสื้อผ้า อาหาร ไฟฟ้า น้ำ	-	-	-	-
	-	-	-	-
* ทรัพยากรส่วนรวม เช่น โต๊ะ เก้าอี้นักเรียน สารานุกรม โปสเตอร์ต่าง ๆ	-	-	-	-
* วิธีการใช้ทรัพยากรส่วนตัวและส่วนรวมที่ถูกต้อง ประหยัดและคุ้มค่า	-	-	-	-
	-	-	-	-

ตาราง ๓.๖ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

สาระที่ ๓ เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส ๓.๒ เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลกเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
* ความหมาย ประเภท และความสำคัญของการทำงาน	-	-	-	-
* เหตุผลของการทำงาน	-	-	-	-
* ผลของการทำงานประเภทต่าง ๆ ที่มีต่อครอบครัวและสังคม	-	-	-	-
* การทำงานอย่างสุจริตทำให้สังคมสงบสุข	-	-	-	-

ตาราง ๓.๗ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๑ เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
* ชื่อ วัน เดือน ปี ตามระบบสุริยคติที่ปรากฏในปฏิทิน	๒	๑	เวลา	๒๘ - ๖๑
* ชื่อ วัน เดือน ปี ตามระบบจันทรคติที่ปรากฏในปฏิทิน	-	-	-	-
* ช่วงเวลาที่ใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น วันนี้ ตอนเช้า ตอนเย็น	-	-	-	-
* เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันของนักเรียน เช่น ตื่นนอน เข้านอน เรียนหนังสือ เล่นกีฬา รับประทานอาหาร ฯลฯ	-	-	-	-
* ใช้คำบอกช่วงเวลา แสดงลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้	-	-	-	-
* วิธีการสืบค้นประวัติความเป็นมาของตนเองและครอบครัวอย่างง่าย ๆ	-	-	-	-
* การบอกเล่าประวัติความเป็นมาของตนเองและครอบครัว	-	-	-	-

ตาราง ๓.๘ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์ มาตรฐาน ส ๔.๒ เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบันในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญ และสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น				
สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
* ความเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม สิ่งของ เครื่องใช้หรือการดำเนินชีวิตของนักเรียนในอดีต กับปัจจุบันที่เป็นรูปธรรม และใกล้ตัวเด็ก เช่น การใช้ควายไถนา รถไถนา เตาหุงต้ม เตาหุงต้ม เตาหุงต้ม เตาหุงต้ม เตาหุงต้ม	๑๓	๑	ชีวิตชนบทไทย	๓๒ - ๕๓
* สาเหตุและผลของการเปลี่ยนแปลงของสิ่งของต่าง ๆ ตามกาลเวลา	-	-	-	-
* เหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในครอบครัว เช่น การย้ายบ้าน การย้ายโรงเรียน การสูญเสียบุคคลในครอบครัว	๑๘	๑	กฎหมายกับสังคมไทย	๘๖ - ๑๐๕

ตาราง ๓.๙ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์ มาตรฐาน ส ๔.๓ เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจ และธำรงความเป็นไทย				
สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
* ความหมายและความสำคัญของสัญลักษณ์ที่สำคัญของชาติไทย+ที่เป็นความภาคภูมิใจและการมีส่วนร่วมที่จะอนุรักษ์ไว้ ได้แก่ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ (ธงชาติ เพลงชาติ พระพุทธรูป พระบรมฉายาลักษณ์ ภาษาไทย อักษรไทย)	๒	๑	มหาราชในประวัติศาสตร์ไทย	๑๕๖ - ๑๗๑
	๔	๒	การศาสนา	๒๑๐ - ๒๕๑
			ลำดับพระมหากษัตริย์ไทย	๒๗๘ - ๓๐๑
	๑๘	๑	ภาษาและอักษรไทย	๑๓๘ - ๑๖๓
	๒๙	๑	พระพุทธรูป	๓๘ - ๗๑
* การเคารพธงชาติ การร้องเพลงชาติ และเพลงสรรเสริญพระบารมี การเคารพพระบรมฉายาลักษณ์ การเคารพ ศาสนวัตถุ ศาสนสถาน	-	-	-	-
* เอกลักษณ์อื่น ๆ เช่น ศาสนา การแต่งกาย วัฒนธรรม ประเพณีไทย เงินตรา แผนที่ประเทศไทย อาหารไทย (อาหารไทยที่ต่างชาติดียกย่อง เช่นต้มยำกุ้ง ผัดไทย)	๑๓	๑	อาหารไทย	๒๐๒ - ๒๒๕
	๑๘	๑	การแต่งกายของคนไทย	๕๘ - ๘๕

ตาราง ๓.๑๐ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐)

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส ๕.๑ เข้าใจลักษณะทางกายภาพของโลกและความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกัน ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ และสรุปข้อมูล ตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ ตลอดจนใช้ภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
* สิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้นที่บ้านและที่โรงเรียน	๒๑	๑	การอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ	๒๕๖ - ๒๙๑
* ความสัมพันธ์ของตำแหน่ง ระยะ ทิศของสิ่งต่าง ๆ รอบตัว เช่น ที่อยู่อาศัย บ้านของเพื่อนบ้าน ถนน ต้นไม้ พุ่มไม้ ไร่ สวน ที่ราบ ภูเขา แหล่งน้ำ	-	-	-	-
* ทิศหลัก (เหนือ ตะวันออก ใต้ ตะวันตก) และที่ตั้งของสิ่งต่าง ๆ รอบตัว	-	-	-	-
* การเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศในรอบวัน เช่น กลางวัน กลางคืน ความร้อนของอากาศ ฝน-เมฆ-ลม	-	-	-	-

ตาราง ๓.๑๑ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐)

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส ๕.๒ เข้าใจภูมิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วิถีการดำเนินชีวิต มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
* สิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่มีผลต่อความเป็นอยู่ของมนุษย์ เช่น ภูมิอากาศที่มีผลต่อลักษณะที่อยู่อาศัยและเครื่องแต่งกาย	๑๕	๔	น้ำเสีย	๑๗๒ - ๑๘๗
			ขยะมูลฝอย	๑๘๘ - ๒๑๑
			มลพิษทางอากาศ	๒๑๒ - ๒๔๑
			ปัญหาสิ่งแวดล้อมระดับสากล	๒๔๒ - ๒๗๑
* การเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัว	-	-	-	-
* อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตนอย่างเหมาะสม	-	-	-	-
* การปฏิบัติตนในการรักษาสิ่งแวดล้อมในบ้านและห้องเรียน	-	-	-	-

ตาราง ๓.๑๒ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและ ศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
* พระพุทธศาสนาเป็นเอกลักษณ์ของชาติไทย	๔	๑	การศาสนา	๒๑๐ - ๒๕๑
* สรุปรูปพุทธประวัติ	๔	๑	การศาสนา	๒๑๐ - ๒๕๑
* ประสูติ : เหตุการณ์หลังประสูติ , แรกนาขวัญ , การศึกษา , การอภิเษกสมรส , เทวทูต ๔ , การออกผนวช	๔	๑	การศาสนา	๒๑๐ - ๒๕๑
* พุทธสาวก พุทธสาวิกา : สามเณรราหุล	-	-	-	-
* ชาดก : วรุณชาดก วานรินทชาดก	-	-	-	-
* ศาสนิกชนตัวอย่าง : สมเด็จพระญาณสังวร (ศุข ใ้แก่เถื่อน) สมเด็จพระญาณรังวร สมเด็จพระสังฆราช (เจริญ สุวฑฒโน)	-	-	-	-
* พระรัตนตรัย : ศรัทธา ๓	-	-	-	-
* โอวาท ๓	-	-	-	-
- ไม่ทำชั่ว : เบญจศีล				
- ทำความดี : เบญจธรรม , หิริ-โอตตัมปะ , สังคหัตถ ๔ , ฆราวาสธรรม ๔ , กตัญญู กตเวทีต่อครู อาจารย์ และโรงเรียน , มงคล ๓๘ (กตัญญู , สงเคราะห์ญาติพี่น้อง)				
- ทำจิตให้บริสุทธิ์ (บริหารจิตและเจริญปัญญา)				
* พุทธศาสนสุภาษิต : ความกตัญญูกตเวทีเป็นเครื่องหมายของคนดี , มารดาเป็นพรหมของบุตร	-	-	-	-
* ตัวอย่างกระทำความดีของตนเองและบุคคลในครอบครัว และโรงเรียน	-	-	-	-
* ฝึกสวดมนต์ไหว้พระและแผ่เมตตา :	๔	๑	การศาสนา	๒๑๐ - ๒๕๑
- รู้ความหมายและประโยชน์ของสติและสมาธิ				
- ฝึกสมาธิเบื้องต้น				
- ฝึกสติเบื้องต้นด้วยกิจกรรมการเคลื่อนไหวอย่างมีสติ				
- ฝึกให้มีสมาธิในการฟัง การอ่าน การคิด การถาม และการเขียน				

ตาราง ๓.๑๒ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
* ชื่อศาสนา ศาสดา และคัมภีร์ของศาสนาต่าง ๆ	-	-	-	-
- พระพุทธศาสนา : ศาสดา – พระพุทธเจ้า , คัมภีร์ – พระไตรปิฎก				
- ศาสนาอิสลาม : ศาสดา – มุฮัมมัด , คัมภีร์ – อัลกุรอาน				
- คริสต์ศาสนา : ศาสดา-พระเยซู , คัมภีร์ – ไบเบิล				
- ศาสนาฮินดู : ศาสดา – ไม่มีศาสนา , คัมภีร์ – พระเวท พราหมณะ อปนิษัท อาร์ณยกะ				

ตาราง ๓.๑๓ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๒ เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และดำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
* การฝึกปฏิบัติมรรยาทชาวพุทธ (การพนมมือ การไหว้ การกราบ การนั่ง การยืน การเดิน)	-	-	-	-
* การเข้าร่วมกิจกรรมและพิธีกรรมที่เกี่ยวข้องกับ วันสำคัญทางพุทธศาสนา : ระเบียบพิธีการบูชา พระรัตนตรัย , การทำบุญตักบาตร	๒๐	๑	ศาสนาและระบบความเชื่อ ในประเทศไทย	๑๐ - ๓๙

ตาราง ๓.๑๔ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส ๒.๑ เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และดำรงรักษาประเพณีและ วัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และสังคมโลกอย่างสันติสุข

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
* ข้อตกลง กติกา กฎ ระเบียบ หน้าที่ที่ต้องปฏิบัติ ในครอบครัว โรงเรียน สถานที่สาธารณะ เช่น โรงภาพยนตร์ โบราณสถาน ฯลฯ	๑๘	๑	กฎหมายกับสังคมไทย	๘๖ - ๑๐๕
* กิริยามารยาทไทยเกี่ยวกับความเคารพ การยืน การเดิน การนั่ง การพูด การทักทาย การแต่งกาย	-	-	-	-
* การยอมรับความแตกต่างของคนในสังคมเรื่อง ความคิด ความเชื่อ ความสามารถ และการปฏิบัติ ตนของบุคคลอื่นที่ต่างกันไป เช่น บุคคลย่อมมี ความคิดที่มีเหตุผล , การปฏิบัติตนตามพิธีกรรม ตามความเชื่อของบุคคล , บุคคลย่อมมี ความสามารถแตกต่างกัน , ไม่พูดหรือแสดงอาการ ดูถูกรังเกียจผู้อื่นในเรื่องของรูปร่างหน้าตา สีผิว สัตว์ ที่แตกต่างกัน	-	-	-	-
* สิทธิและเสรีภาพของตนเอง และผู้อื่น เช่น เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น , สิทธิและ เสรีภาพในชีวิตและร่างกาย , สิทธิในทรัพย์สิน	-	-	-	-

ตาราง ๓.๑๕ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส ๒.๒ เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธา และดำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครอง ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
* ความสัมพันธ์ของตนเองและสมาชิกในครอบครัว กับชุมชน เช่น การช่วยเหลือกิจกรรมของชุมชน	-	-	-	-
* ผู้มีบทบาท อำนาจในการตัดสินใจในโรงเรียน และชุมชน เช่น ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้นำ ท้องถิ่น กำนันผู้ใหญ่บ้าน	-	-	-	-

ตาราง ๓.๑๖ เนื้อหาสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

สาระที่ ๓ เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส ๓.๑ เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
* ทรัพยากรที่นำมาใช้ผลิตสินค้าและบริการที่ใช้ในครอบครัวและโรงเรียน เช่น ดินสอและกระดาษที่ผลิตจากไม้ รวมทั้งเครื่องจักรและแรงงานการผลิต	๑๒	๑	การพัฒนาปัจจัยการผลิต	๓๐๒ - ๓๓๕
* ผลของการใช้ทรัพยากรในการผลิตที่หลากหลายที่มีต่อราคา คุณค่า และประโยชน์ของสินค้าและบริการ รวมทั้งสิ่งแวดล้อม	-	-	-	-
* การประกอบอาชีพของครอบครัว	-	-	-	-
* การแสวงหารายได้ที่สุจริตและเหมาะสม	-	-	-	-
* รายได้และรายจ่ายของครอบครัว	-	-	-	-
* รายได้และรายจ่ายของตนเอง	-	-	-	-
* วิธีการทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายของตนเองอย่างง่าย ๆ	-	-	-	-
* รายการของรายรับที่เป็นรายได้ที่เหมาะสมและไม่เหมาะสม	-	-	-	-
* รายการของรายจ่ายที่เหมาะสมและไม่เหมาะสม	-	-	-	-
* ที่มาของรายได้สุจริต	-	-	-	-
* การใช้จ่ายที่เหมาะสม	-	-	-	-
* ผลดีของการใช้จ่ายที่เหมาะสมกับรายได้	๑๒	๑	การสหกรณ์	๒๓๐ - ๒๔๕
* การออมและผลดีของการออม	-	-	-	-
* การนำเงินที่ออมมาใช้ให้เกิดประโยชน์ เช่น การช่วยเหลือสาธารณสุข	-	-	-	-

ตาราง ๓.๑๗ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

สาระที่ ๓ เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส ๓.๒ เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลกเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
* ความหมายและความสำคัญของสินค้าและบริการ การแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการ	๑๒	๒	การสหกรณ์	๒๓๐ - ๒๔๕
			การพัฒนาปัจจัยการผลิต	๓๐๒ - ๓๓๕
* ลักษณะของการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการโดยไม่ใช้เงิน รวมทั้งการแบ่งปัน การช่วยเหลือ	-	-	-	-
* ลักษณะของการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการโดยใช้เงิน	-	-	-	-
* ความหมายและบทบาทของผู้ซื้อ ผู้ขาย / ผู้ผลิตและผู้บริโภค	-	-	-	-
* ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ซื้อและผู้ขายในการกำหนดราคาสินค้าและบริการ	-	-	-	-
* ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ซื้อและผู้ขายทำให้สังคมสงบสุขและประเทศมั่นคง	-	-	-	-

ตาราง ๓.๑๘ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๑ เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
* คำที่แสดงช่วงเวลาในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต เช่น วันนี้ เมื่อวานนี้ พรุ่งนี้ เดือนนี้ เดือนหน้า เดือนก่อน	๒	๑	เวลา	๒๘ - ๖๑
* วันสำคัญที่ปรากฏในปฏิทินที่แสดงเหตุการณ์สำคัญในอดีตและปัจจุบัน	-	-	-	-
* ใช้คำบอกช่วงเวลา อดีต ปัจจุบัน อนาคต แสดงเหตุการณ์ได้	-	-	-	-
* วิธีการสืบค้นเหตุการณ์ที่ผ่านมาแล้วที่เกิดขึ้นกับตนเอง และครอบครัว โดยใช้หลักฐานที่เกี่ยวข้อง เช่น ภาพถ่าย สื่อบันทึก ทะเบียนบ้าน	-	-	-	-
* ใช้คำบอกช่วงเวลาที่แสดงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในครอบครัวหรือในชีวิตตนเอง เช่น เดือนที่แล้วเกิดอะไรขึ้นกับตัวเราหรือครอบครัว	-	-	-	-
* การใช้เส้นเวลา ลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น	-	-	-	-

ตาราง ๓.๑๙ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๒ เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบันในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของ เหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญ และสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
* วิธีการสืบค้นข้อมูลอย่างง่าย ๆ เช่น การ สอบถามพ่อแม่ ผู้รู้ชุมชน	๑๕	๑	ชุมชนโบราณในเมืองไทย จากหลักฐานภาพถ่ายทาง อากาศ	๑๒๖ - ๑๗๑
* วิถีชีวิตของคนในชุมชน เช่น การประกอบอาชีพ การแต่งกาย การสื่อสาร ประเพณีในชุมชนจาก อดีตถึงปัจจุบัน	-	-	-	-
* สาเหตุของการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิต ของคนใน ชุมชน	-	-	-	-
* การเปลี่ยนแปลงของวิถีชีวิตของคนในชุมชน ทางด้านต่าง ๆ	-	-	-	-
* ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงที่มีต่อวิถีชีวิต ของคนในชุมชน	-	-	-	-

ตาราง ๓.๒๐ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๓ เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจ และธำรงความเป็นไทย

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
* บุคคลในท้องถิ่นที่ให้คุณประโยชน์ต่อการ สร้างสรรค์วัฒนธรรม และความมั่นคงของท้องถิ่น และประเทศชาติในอดีตที่ควรนำมาเป็นแบบอย่าง	๒๓	๑	ภูมิปัญญาไทย	๑๐ - ๒๙
* ผลงานของบุคคลในท้องถิ่นที่น่าภาคภูมิใจ	๒๓	๑	ภูมิปัญญาไทย	๑๐ - ๒๙
* ตัวอย่างของวัฒนธรรมประเพณีไทย เช่น การทำความ เคารพ อาหารไทย ภาษาไทย ประเพณีสงกรานต์ ฯลฯ	๒๓	๑	ภูมิปัญญาไทย	๑๐ - ๒๙
* คุณค่าของวัฒนธรรม และประเพณีที่มีต่อสังคมไทย	๒๓	๑	ภูมิปัญญาไทย	๑๐ - ๒๙
* ภูมิปัญญาของคนไทยในท้องถิ่นของนักเรียน	๒๓	๑	ภูมิปัญญาไทย	๑๐ - ๒๙

ตาราง ๓.๒๑ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐)

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส ๕.๑ เข้าใจลักษณะทางกายภาพของโลกและความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกัน ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ และสรุปข้อมูล ตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ ตลอดจนใช้ภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
* สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติกับที่มนุษย์สร้างขึ้นที่ บ้านและที่โรงเรียน	-	-	-	-
* ตำแหน่ง และลักษณะทางกายภาพของสิ่งต่าง ๆ ที่ ปรากฏในแผนที่ แผนที่ รูปถ่าย และลูกโลก เช่น ภูเขา ที่ราบ แม่น้ำ ต้นไม้ ทะเล	๑๒	๑	แผนที่	๓๓๖ - ๓๙๑
* ความสัมพันธ์ระหว่างโลก ดวงอาทิตย์และดวง จันทร์ ที่ทำให้เกิดปรากฏการณ์ เช่น ข้างขึ้น ข้างแรม ฤดูต่าง ๆ	-	-	-	-

ตาราง ๓.๒๒ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐)

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส ๕.๒ เข้าใจภูมิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วิถีการดำเนินชีวิต มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
* ความสำคัญของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น	๒๑	๑	การอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ	๒๕๖ - ๒๙๑
* ประเภทของทรัพยากรใช้แล้วไม่หมดไป เช่น อากาศ แสงอาทิตย์ , ใช้แล้วหมดไป เช่น แร่ ถ่านหิน น้ำมัน ก๊าซธรรมชาติ , สร้างทดแทนขึ้นใหม่ได้ เช่น น้ำ ดิน ป่าไม้ สัตว์ป่า	-	-	-	-
* ใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างคุ้มค่า	-	-	-	-
* ความสัมพันธ์ระหว่างฤดูกาลกับการดำรงชีวิตของมนุษย์	-	-	-	-
* ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมที่มีต่อโรงเรียน	-	-	-	-
* การรักษาและฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน	-	-	-	-

ตาราง ๓.๒๓ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสนา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและ ศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
* ความสัมพันธ์ของพระพุทธศาสนากับการดำเนิน ชีวิตประจำวัน เช่น การสวดมนต์ การทำบุญใส่บาตร การแสดงความเคารพ การใช้ภาษา	-	-	-	-
* พระพุทธศาสนามีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์ ผลงานทางวัฒนธรรมไทยอันเกิดจากความ ศรัทธา เช่น วัด ภาวนา พระพุทธรูป วรรณคดี สถาปัตยกรรมไทย	๑๓	๑	จิตรกรรมไทย	๘๘ - ๑๐๗
	๑๔	๑	ประติมากรรมไทย	๗๖ - ๑๑๕
	๒๐	๑	จิตรกรรมไทยแบบประเพณี	๗๔ - ๘๗
	๒๙	๑	พระพุทธรูป	๓๘ - ๗๑
	๓๙	๑	ภูมิสถาปัตยกรรม	๑๓๖ - ๑๖๗
* สรูปพุทธประวัติ : การบำเพ็ญเพียร , ผจญมาร , ตรัสรู้ , ปฐมเทศนา , ปรินิพพาน	-	-	-	-
* พุทธสาวก พุทธสาวิกา : สามเณรสังกัจจาย	-	-	-	-
* ชาดก : อารามทูลกลชาดก มหาวาณิชชาดก	-	-	-	-
* ศาสนิกชนตัวอย่าง : สมเด็จพระพุฒาจารย์ สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช	-	-	-	-
* ความสำคัญของพระไตรปิฎก เช่น เป็นแหล่ง อ้างอิงของหลักธรรมคำสอน	๑๖	๑	พระไตรปิฎกและการชำระ พระไตรปิฎก	๒๒ - ๕๓
	๓๐	๑	หอพระไตรปิฎก	๓๘ - ๕๗
	๓๑	๑	ตู้พระธรรม	๖ - ๓๑
* พระรัตนตรัย : ศรัทธา	-	-	-	-
* โอวาท ๓	-	-	-	-
- ไม่ทำชั่ว : เบญจศีล				
- ทำความดี : เบญจธรรม , สติสัมปชัญญะ , สังกต ๔ , อตถะ ๓ (อิตตตถะ , ปรีตถะ , อุภยัตถะ) , กตัญญูกตเวทิต่อชุมชนและ สิ่งแวดล้อม , มงคล ๓๘ (รู้จักให้ , พุดไพเราะ , อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดี)				
- ทำจิตให้บริสุทธิ์ (บริหารจิตและเจริญปัญญา)				
* พุทธศาสนสุภาษิต : ผู้ให้อย่อมเป็นที่รัก , เปล่ง วาจาไพเราะให้สำเร็จประโยชน์	-	-	-	-

ตาราง ๓.๒๓ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
* ฝึกสวดมนต์ให้พระ สรรเสริญคุณพระรัตนตรัย และแผ่เมตตา : รู้ความหมายและประโยชน์ของสติและสมาธิ , รู้ประโยชน์ของการฝึกสติ , ฝึกสมาธิเบื้องต้นด้วยการนับลมหายใจ , ฝึกการยืน การเดิน การนั่ง และการนอนอย่างมีสติ , ฝึกให้มีสมาธิในการฟัง การอ่าน การคิด การถาม และการเขียน	-	-	-	-
* ชื่อและความสำคัญของศาสนวัตถุ ศาสนสถาน และศาสนบุคคล ในพระพุทธศาสนา ศาสนาอิสลาม , คริสต์ศาสนา ศาสนาฮินดู	๔	๑	การศาสนา	๒๑๐ - ๒๕๑
	๒๘	๑	วัดไทย	๘ - ๓๓
	๓๔	๑	เทวสถานโบสถ์พราหมณ์	๖ - ๔๑
	๓๕	๑	วัดจีน	๖ - ๓๙
	๓๖	๑	มัสยิด	๖ - ๓๗
* การปฏิบัติตนที่เหมาะสมต่อศาสนวัตถุ , ศาสนสถาน และศาสนบุคคลในศาสนาอื่น ๆ	-	-	-	-

ตาราง ๓.๒๔ เนื้อหาหนังสือสาระสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๒ เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และดำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
* ฝึกปฏิบัติมรรยาทชาวพุทธ (การลุกยืนรับ ต้อนรับ มรรยาทในการสนทนา ฯลฯ)	๔	๑	การศาสนา	๒๑๐ - ๒๕๑
* การปฏิบัติตนในศาสนพิธี (อาราธนาศีล การสมาทานศีล ไต่ห่มบูชา)	-	-	-	-
* ความเป็นมาของการแสดงตนเป็นพุทธมามกะ	-	-	-	-

ตาราง ๓.๒๕ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส ๒.๑ เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และดำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และสังคมโลกอย่างสันติสุข

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
* ประเพณีและวัฒนธรรมในครอบครัว เช่น การแสดงความเคารพและการเชื่อฟังผู้ใหญ่ การกระทำกิจกรรมร่วมกันในครอบครัว	๒๒	๑	ครอบครัวไทย	๑๙๘ - ๒๑๕
* ประเพณีและวัฒนธรรมในท้องถิ่น เช่น การเข้าร่วมประเพณีทางศาสนา ประเพณีเกี่ยวกับการดำเนินชีวิต ประโยชน์ของการปฏิบัติตนตามประเพณีและวัฒนธรรมในครอบครัวและท้องถิ่น	๑๓	๒	ชีวิตชนบทไทย	๓๒ - ๕๓
			อาหารไทย	๒๐๒ - ๒๒๕
	๑๖	๑	สังคมและวัฒนธรรมไทย	๑๑๘ - ๑๔๓
	๑๘	๒	ประเพณีหลวงและประเพณีราษฎร์	๓๐ - ๕๗
			การแต่งกายของคนไทย	๕๘ - ๘๕
	๒๐	๑	จิตรกรรมไทยแบบประเพณี	๗๔ - ๙๗
	๒๖	๑	ชุมชน	๗๘ - ๑๐๕
* พฤติกรรมของตนเองและเพื่อน ๆ ในชีวิตประจำวัน เช่น การทักทาย การทำความเคารพ การปฏิบัติตามศาสนพิธี การรับประทานอาหาร การใช้ภาษา (ภาษาถิ่นกับภาษาราชการและภาษาอื่น ๆ ฯลฯ)	-	-	-	-
* สาเหตุที่ทำให้พฤติกรรมการดำเนินชีวิตในปัจจุบันของนักเรียนและผู้อื่นแตกต่างกัน	-	-	-	-
* วันหยุดราชการที่สำคัญ : วันหยุดราชการเกี่ยวกับชาติและพระมหากษัตริย์ เช่น วันจักรี , วันรัฐธรรมนูญ , วันฉัตรมงคล , วันเฉลิมพระชนมพรรษา : วันหยุดราชการเกี่ยวกับศาสนา เช่น วันมาฆบูชา , วันวิสาขบูชา , วันอาสาฬหบูชา , วันเข้าพรรษา : วันหยุดราชการเกี่ยวกับประเพณีและวัฒนธรรมไทย เช่น วันสงกรานต์ วันพีฆมงคล	๔	๑	การศาสนา	๒๑๐ - ๒๕๑
	๓๕	๑	สงกรานต์	๔๐ - ๗๗
* บุคคลที่มีผลงานเป็นประโยชน์แก่ชุมชนและท้องถิ่นของตน	-	-	-	-
* ลักษณะผลงานที่เป็นประโยชน์แก่ชุมชนและท้องถิ่น	-	-	-	-

ตาราง ๓.๒๖ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส ๒.๒ เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธา และธำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
* บทบาท หน้าที่ของสมาชิกในชุมชน	๒๗	๑	การบริหารราชการแผ่นดิน	๓๗ - ๖๑
* การมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ตามกระบวนการประชาธิปไตย	๓๑	๑	พรรคการเมืองไทย	๑๐๐ - ๑๒๗
* การออกเสียงโดยตรงและการเลือกตัวแทนออกเสียง	-	-	-	-
* วิธีการเลือกตัวแทนอย่างถูกต้องและเหมาะสม	-	-	-	-
* การตัดสินใจของบุคคล และกลุ่มที่ผลต่อการเปลี่ยนแปลงในชั้นเรียน โรงเรียน และชุมชน :	-	-	-	-
การเปลี่ยนแปลงในชั้นเรียน เช่น การเลือกหัวหน้าห้อง คณะกรรมการห้องเรียน ,				
การเปลี่ยนแปลงในโรงเรียน เช่น การเลือกประธานนักเรียน คณะกรรมการนักเรียน ,				
การเปลี่ยนแปลงในชุมชน เช่น การเลือกผู้ใหญ่บ้าน กำนันสมาชิก อบต. อบจ.				

ตาราง ๓.๒๗ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

สาระที่ ๓ เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส ๓.๑ เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัด ได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
* สินค้าที่จำเป็นในการดำรงชีวิตที่เรียกว่าปัจจัย ๔	๒๘	๑	ตลาด	๕๘ - ๘๗
	๒๙	๑	เงินตรา	๑๗๔ - ๒๐๗
* สินค้าที่เป็นความต้องการของมนุษย์อาจเป็น สินค้าที่จำเป็นหรือไม่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต	-	-	-	-
* ประโยชน์และคุณค่าของสินค้าและบริการที่สนอง ความต้องการของมนุษย์	-	-	-	-
* หลักการเลือกสินค้าที่จำเป็น	-	-	-	-
* การใช้บัญชีรับจ่ายวิเคราะห์การใช้จ่ายที่จำเป็น และเหมาะสม	-	-	-	-
* การวางแผนการใช้จ่ายเงิน	-	-	-	-
* วางแผนการแสวงหารายได้ที่สุจริตและเหมาะสม	-	-	-	-
* วางแผนการนำเงินที่เหลือจ่ายมาใช้อย่าง เหมาะสม	-	-	-	-
* ความหมายของผู้ผลิตและผู้บริโภค / สินค้าและ บริการ	-	-	-	-
* ปัญหาพื้นฐานทางเศรษฐกิจที่เกิดจากความหา ยากของทรัพยากรกับความต้องการของมนุษย์ที่ มีไม่จำกัด	-	-	-	-

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
* สินค้าและบริการที่ภาครัฐทุกระดับจัดหาและให้บริการแก่ประชาชน เช่น ถนน โรงเรียน สวนสาธารณะ การสาธารณสุข การบรรเทาสาธารณภัย	๒๑	๑	การตลาดและการส่งออกศิลปหัตถกรรม	๑๘๘ - ๒๑๙
* ความหมายและความสำคัญของภาษีที่รัฐนำมาสร้างความเจริญและให้บริการแก่ประชาชน	๑๒	๑	การพัฒนาปัจจัยการผลิต	๓๐๒ - ๓๓๕
	๒๘	๑	ตลาด	๕๘ - ๘๗
* ตัวอย่างของภาษี เช่น	-	-	-	-
- ภาษีทางตรง : ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา , ภาษีนิติบุคคล				
- ภาษีทางอ้อม : ภาษีการขายทั่วไทย (ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีการค้า)				
* บทบาทหน้าที่ของประชาชนในการเสียภาษี	-	-	-	-
* ความสำคัญและผลกระทบของการแข่งขันทางการค้าที่มีผลทำให้ราคาสินค้าลดลง	-	-	-	-

ตาราง ๓.๒๙ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓
 สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์
 มาตรฐาน ส ๔.๑ เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
* ที่มาของศักราชที่ปรากฏในปฏิทิน เช่น พุทธศักราช คริสต์ศักราช อย่างสังเขป (ถ้าเป็น มุสลิมควรเรียนฮิจเราะห์ศักราชด้วย)	๒	๑	เวลา	๒๘ - ๖๑
	๓๓	๑	วิวัฒนาการของมนุษย์	๑๒๔ - ๑๖๕
* วิธีการเทียบ พ.ศ. เป็น ค.ศ.	-	-	-	-
* ตัวอย่างการเทียบศักราชในเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน เช่น ปีเกิดของนักเรียน	-	-	-	-
* วิธีการสืบค้นเหตุการณ์สำคัญของโรงเรียนและชุมชนโดยใช้หลักฐานและแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้อง	-	-	-	-
* การใช้เส้นเวลา ลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในโรงเรียนและชุมชน	-	-	-	-

ตาราง ๓.๓๐ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๒ เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบันในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของ เหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญ และสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
* ปัจจัยการตั้งถิ่นฐานของชุมชน ซึ่งขึ้นอยู่กับ ปัจจัยทางภูมิศาสตร์ และปัจจัยทางสังคม เช่น ความเจริญทางเทคโนโลยี การคมนาคม ความปลอดภัย	๑๘	๑	สภาพแวดล้อมกับการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์ในประเทศไทย	๒ - ๒๙
* ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการของชุมชน ทั้งปัจจัยทางภูมิศาสตร์และปัจจัยทางสังคม	-	-	-	-
* ขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรมชุมชน ของตนที่เกิดจากปัจจัยทางภูมิศาสตร์และสังคม	๒๓	๑	ชาติพันธุ์	๑๑๘ - ๑๔๙
* ขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรมของ ชุมชนใกล้เคียง ที่มีความเหมือนและแตกต่างกับ ชุมชนของตนเอง	-	-	-	-

ตาราง ๓.๓๑ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๓ เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจ และธำรงความเป็นไทย

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
* พระราชประวัติและผลงานของพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช และพระพุทธ ยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ผู้สถาปนาอาณาจักร สุโขทัย อโยธยา ธนบุรี และรัตนโกสินทร์ ตามลำดับ	๒	๑	มหาราชในประวัติศาสตร์ไทย	๑๕๖ - ๑๗๑
	๔	๑	ลำดับพระมหากษัตริย์ไทย	๒๗๘ - ๓๐๑
	๒๔	๑	เมืองหลวงเก่าของไทย	๘๖ - ๑๓๑
* พระราชประวัติและพระราชกรณียกิจของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ โดยสังเขป	๑๒	๙	โครงการตามพระราชดำริ ด้านการแพทย์	๓ - ๓๑
			โครงการตามพระราชดำริ ด้านการศึกษา	๓๒ - ๗๑
			โครงการตามพระราชดำริ ด้านการสังคมสงเคราะห์	๗๒ - ๑๐๗
			โครงการตามพระราชดำริ ด้านการพัฒนาชาวเขา และเกษตรกรที่สูง	๑๐๘ - ๑๓๙
			โครงการตามพระราชดำริ ด้านการพัฒนาการเกษตร ในชนบท	๑๔๐ - ๑๙๑
			โครงการตามพระราชดำริ ด้านการศึกษาการพัฒนา	๑๙๒ - ๒๒๗
			โครงการตามพระราชดำริ ด้านการสหกรณ์	๒๒๘ - ๒๔๕
			โครงการตามพระราชดำริ ด้านการพัฒนาแหล่งน้ำ	๒๔๖ - ๒๙๙
			โครงการตามพระราชดำริ ด้านการพัฒนาปัจจัยการผลิต	๓๐๐ - ๓๓๕
* วีรกรรมของบรรพบุรุษไทยที่มีส่วนปกป้อง ประเทศชาติ เช่น ท้าวเทพสตรี ท้าวศรีสุนทร ชาวบ้านบางระจัน พระยาพิชัยดาบหัก สมเด็จพระ นเรศวรมหาราช และสมเด็จพระเจ้า ตากสินมหาราช	๒๑	๑	วีรสตรีไทย	๖๔ - ๙๓

ตาราง ๓.๓๒ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐)

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส ๕.๑ เข้าใจลักษณะทางกายภาพของโลกและความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกัน ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ และสรุปข้อมูล ตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ ตลอดจนใช้ภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
* ข้อมูลทางภูมิศาสตร์ในชุมชน	๑๒	๑	แผนที่	๓๓๖ - ๓๔๑
* แผนที่ แผนที่ และรูปถ่าย	๑๒	๑	แผนที่	๓๓๖ - ๓๔๑
* ความสัมพันธ์ของตำแหน่ง ระยะ ทิศทาง	๑๒	๑	แผนที่	๓๓๖ - ๓๔๑
* ตำแหน่งที่ตั้งของสถานที่ในบริเวณโรงเรียนและชุมชน เช่น สถานที่ราชการ ตลาด โรงพยาบาล ไปรษณีย์	๑๒	๑	แผนที่	๓๓๖ - ๓๔๑

ตาราง ๓.๓๓ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐)

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส ๕.๒ เข้าใจภูมิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วิถีการดำเนินชีวิต มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
* สิ่งแวดล้อมของชุมชนในอดีตกับปัจจุบัน : สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ , สิ่งแวดล้อมที่มนุษย์ สร้างขึ้น	๑๓	๑	เรือนไทย	๒ - ๓๑
	๒๑	๑	การอนุรักษ์แลพัฒนา ทรัพยากรธรรมชาติ	๒๕๖ - ๒๙๑
* การใช้ประโยชน์จากสิ่งแวดล้อมในการดำเนิน ชีวิตของมนุษย์ เช่น การคมนาคม บ้านเรือน และการประกอบอาชีพในชุมชน	-	-	-	-
* การประกอบอาชีพที่เป็นผลมาจากสิ่งแวดล้อม ทางธรรมชาติในชุมชน	-	-	-	-
* ความหมายและประเภทของมลพิษโดยมนุษย์	-	-	-	-
* สาเหตุของการเกิดมลพิษที่เกิดจากการทำของ มนุษย์	-	-	-	-
* ลักษณะของเมืองและชนบท เช่น สิ่งปลูกสร้าง การใช้ที่ดิน การประกอบอาชีพ	-	-	-	-
* ภูมิประเทศและภูมิอากาศที่มีผลต่อการดำเนิน ชีวิตของคนในชุมชน	-	-	-	-
* ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมที่มี ต่อชุมชน	-	-	-	-
* การจัดการสิ่งแวดล้อมในชุมชน	-	-	-	-

ตาราง ๓.๓๔ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและ ศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
* ความสำคัญของพระพุทธศาสนาในฐานะที่เป็น เครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ , ศูนย์รวมการทำความคิด และพัฒนาจิตใจ เช่นฝึกสมาธิ สวดมนต์ ศึกษา หลักธรรม , เป็นที่ประกอบศาสนพิธี (การทอดกฐิน การทอดผ้าป่า การเวียนเทียน การทำบุญ) , เป็น แหล่งทำกิจกรรมทางสังคม เช่น การจัดประเพณี ท้องถิ่น การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารชุมชน	๔	๑	การศาสนา	๒๑๐ - ๒๕๑
* สรุปพุทธประวัติ : ตรัสรู้ ประกาศธรรมได้แก่ โปรดชฎิล , โปรดพระเจ้าพิมพิสาร , พระอัคร สาวก , แสดงโอวาทปาฏิโมกข์	-	-	-	-
* พุทธสาวก พุทธสาวิการ : พระอัฐเวฬุสสะปะ	-	-	-	-
* ชาดก : ภูฏีพุทธชาดก มหาอุกกุสชาดก	-	-	-	-
* ศาสนิกชนตัวอย่าง : สมเด็จพระมหิตลาธิเบศรฯ , สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี	-	-	-	-
* พระรัตนตรัย : ศรัทธา ๔ - พระพุทธ : พุทธคุณ ๓ - พระธรรม : หลักกรรม	-	-	-	-
* ไตรสิกขา : ศีล สติ ปัญญา	-	-	-	-
* โอวาท ๓ - ไม่ทำชั่ว : เบญจศีล , ทุจจติ ๓ - ทำความดี : เบญจธรรม , สุจจติ ๓ , พรหมวิหาร ๔ , กตัญญูกตเวทีต่อประเทศชาติ , มงคล ๓๘ (เคารพ , ถ่อมตน , ทำความดีให้พร้อมไว้ก่อน) - ทำจิตให้บริสุทธิ์ (บริหารจิตและเจริญปัญญา)	-	-	-	-
* พุทธศาสนสุภาษิต : ความพร้อมเพรียงของหมู่ให้ เกิดสุข , เมตตาธรรม คำจุนโลก	-	-	-	-
* ตัวอย่างการกระทำความดีของตนเอง / ครอบครัว โรงเรียนและชุมชน	-	-	-	-
* สวดมนต์ไหว้พระ สรรเสริญพระรัตนตรัย และ แผ่เมตตา : รู้ความหมายของสติสัมปชัญญะ สมาธิ และปัญญา , รู้วิธีปฏิบัติและประโยชน์	-	-	-	-

ตาราง ๓.๓๔ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

สาระที่ ๑ ศาสนา ศิลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและ ศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
ของการบริหารจัดการและเจริญปัญญา , ฝึกการยืน การเดิน การนั่ง และการนอนอย่างมีสติ , ฝึกการ กำหนดรู้ความรู้สึก เมื่อตาเห็น หูฟังเสียง จมูกดมกลิ่น ลิ้นลิ้มรส กายสัมผัสสิ่งที่มากระทบใจ รับรู้ธรรมารมณ์ , ฝึกให้มีสมาธิในการฟัง การอ่าน การคิด การถามและการเขียน				
* หลักธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์	๒๐	๑	ศาสนาและระบบความเชื่อในประเทศไทย	๑๐ - ๓๙
- เบญจศีล - เบญจธรรม				
- ทุจจริต ๓ - สุจจริต ๓				
- พรหมวิหาร ๔				
- มงคล ๓๘ : เคารพ , ถ่อมตน , ทำความดีให้พร้อมไว้ก่อน				
* พุทธศาสนสุภาษิต : ความพร้อมเพรียงของหมู่ให้ เกิดสุข , เมตตาคำจุนโลก , กตัญญูกตเวทิต่อประเทศชาติ	๒๐	๑	ศาสนาและระบบความเชื่อในประเทศไทย	๑๐ - ๓๙
* ประวัติศาสดา : พระพุทธเจ้า มุฮัมหมัด พระเยซู	๒๐	๑	ศาสนาและระบบความเชื่อในประเทศไทย	๑๐ - ๓๙

ตาราง ๓.๓๕ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๒ เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และดำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
* ความรู้เบื้องต้นและความสำคัญของศาสนสถาน	-	-	-	-
* การแสดงความเคารพและการบำรุงรักษาศาสนสถาน	-	-	-	-
* มรรยาทของศาสนิกชน : การปฏิบัติตนที่เหมาะสมต่อพระภิกษุ, การยืน การเดิน และการนั่งที่เหมาะสมในโอกาสต่าง ๆ	-	-	-	-
* ปฏิบัติตนในศาสนพิธี : การอาราธนาศีล , อาราธนาธรรม อาราธนาพระปริตร , ระเบียบพิธี และการปฏิบัติตนในวันธรรมสวนะ	-	-	-	-

ตาราง ๓.๓๖ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส ๒.๑ เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และดำรงรักษาประเพณีและ วัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และสังคมโลกอย่างสันติสุข

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
* การเข้าร่วมกิจกรรมประชาธิปไตยของชุมชน เช่น การรณรงค์การเลือกตั้ง	-	-	-	-
* แนวทางการปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชน เช่น อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม สาธารณสมบัติ โบราณวัตถุและโบราณสถาน การพัฒนาชุมชน	๑๖	๑	การอนุรักษ์โบราณสถาน และโบราณวัตถุ	๕๔ - ๘๓
* การเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี : บทบาทและความรับผิดชอบของผู้นำ , บทบาทและความรับผิดชอบของผู้ตามหรือสมาชิก , การทำงานกลุ่มให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และประโยชน์ของการทำงานเป็นกลุ่ม	-	-	-	-
* สิทธิพื้นฐานของเด็ก เช่น สิทธิที่จะมีชีวิต สิทธิที่จะได้รับการปกป้อง สิทธิที่จะได้รับการพัฒนา สิทธิที่จะมีส่วนร่วม	๑๖	๑	การฟื้นฟูสมรรถภาพเยาวชน ผู้พิการด้านการศึกษา	๒๓๖ - ๒๗๗
	๑๖	๑	สังคมและวัฒนธรรมไทย	๑๑๘-๑๔๓
* วัฒนธรรมในภาคต่าง ๆ ของไทยที่แตกต่างกัน เช่น การแต่งกาย ภาษา อาหาร	๑๘	๑	การแต่งกายของคนไทย	๕๘-๘๕
* ปัญหา และสาเหตุของการเกิดความขัดแย้งในชีวิตประจำวัน	-	-	-	-
* แนวทางการแก้ปัญหาความขัดแย้งด้วยสันติวิธี	-	-	-	-

ตาราง ๓.๓๗ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส ๒.๒ เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธา และธำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
* อำนาจอธิปไตย	๑๘	๑	กฎหมายกับสังคมไทย	๘๖ - ๑๐๕
* ความสำคัญของการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย	-	-	-	-
* บทบาท หน้าที่ของพลเมืองในกระบวนการเลือกตั้ง ทั้งก่อนการเลือกตั้ง ระหว่างการเลือกตั้ง และหลังการเลือกตั้ง	๒๖	๑	ชุมชน	๗๘ - ๑๐๕
* สถาบันพระมหากษัตริย์ในสังคมไทย	๔	๑	ลำดับพระมหากษัตริย์ไทย	๒๗๘ - ๓๐๑
* ความสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์ในสังคมไทย	-	-	-	-

ตาราง ๓.๓๘ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

สาระที่ ๓ เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส ๓.๑ เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัด ได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
* สินค้าและบริการที่มีอยู่หลากหลายในตลาดที่มีความแตกต่างด้านราคา และคุณภาพ	-	-	-	-
* ปัจจัยที่ผลต่อการเลือกซื้อสินค้าและบริการที่มีมากมาย ซึ่งขึ้นอยู่กับผู้ซื้อ ผู้ขาย และตัวสินค้า เช่น ความพึงพอใจของผู้ซื้อ ราคาสินค้า การโฆษณา คุณภาพของสินค้า	๒๑	๑	การตลาดและการส่งออก ศิลปหัตถกรรม	๑๘๘ - ๒๑๙
* สิทธิพื้นฐานของผู้บริโภค	-	-	-	-
* สินค้าและบริการที่มีเครื่องหมายรับรองคุณภาพ	-	-	-	-
* หลักการและวิธีการเลือกบริโภค	-	-	-	-
* หลักการของเศรษฐกิจพอเพียง	-	-	-	-
* การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำรงชีวิต เช่น การแต่งกาย การกินอาหาร การใช้จ่าย	-	-	-	-

ตาราง ๓.๓๙ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

สาระที่ ๓ เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส ๓.๒ เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลกเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
* อาชีพ สินค้า และบริการต่าง ๆ ที่ผลิตในชุมชน	-	-	-	-
* การพึ่งพาอาศัยกันภายในชุมชนทางด้านเศรษฐกิจ เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ซื้อ ผู้ขาย การกู้หนี้ยืมสิน	๑๓	๑	ธนาคาร	๒๗๒ - ๓๐๑
* การสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนด้วยการใช้สิ่งของที่ผลิตในชุมชน	๒๑	๑	การตลาดและการส่งออก ศิลปหัตถกรรม	๑๘๘ - ๒๑๙
* ความหมายและประเภทของเงิน	๑๓	๑	ธนาคาร	๒๗๒ - ๓๐๑
* หน้าที่เบื้องต้นของเงินในระบบเศรษฐกิจ	๑๓	๑	ธนาคาร	๒๗๒ - ๓๐๑
* สกุลเงินสำคัญที่ใช้ในการซื้อขายแลกเปลี่ยนระหว่างประเทศ	๑๓	๑	ธนาคาร	๒๗๒ - ๓๐๑

ตาราง ๓.๔๐ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๑ เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
* ความหมายและช่วงเวลาของทศวรรษ ศตวรรษ และสหัสวรรษ	๒	๑	เวลา	๒๘ - ๖๑
* การใช้ทศวรรษ ศตวรรษ และสหัสวรรษ เพื่อทำความเข้าใจช่วงเวลาปรากฏในเอกสารต่าง ๆ เช่น หนังสือพิมพ์	-	-	-	-
* เกณฑ์การแบ่งยุคสมัยในการศึกษาประวัติศาสตร์ที่แบ่งเป็นยุคก่อนประวัติศาสตร์และยุคประวัติศาสตร์	๑๕	๑	ชุมชนโบราณในเมืองไทยจากหลักฐานภาพถ่ายทางอากาศ	๑๒๖ - ๑๗๑
* ยุคสมัยที่ใช้ในการศึกษาประวัติศาสตร์ไทย เช่น สมัยก่อนสุโขทัย สมัยสุโขทัย สมัยอยุธยา สมัยธนบุรี และสมัยรัตนโกสินทร์	๑๕	๑	ชุมชนโบราณในเมืองไทยจากหลักฐานภาพถ่ายทางอากาศ	๑๒๖ - ๑๗๑
* ประเภทของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่แบ่งเป็นหลักฐานขั้นต้น และหลักฐานชั้นรอง	๑๕	๑	ชุมชนโบราณในเมืองไทยจากหลักฐานภาพถ่ายทางอากาศ	๑๒๖ - ๑๗๑
* ตัวอย่างหลักฐานที่ใช้ในการศึกษาความเป็นมาของท้องถิ่นของตน	๑๕	๑	ชุมชนโบราณในเมืองไทยจากหลักฐานภาพถ่ายทางอากาศ	๑๒๖ - ๑๗๑
* เกณฑ์การจำแนกหลักฐานที่พบในท้องถิ่นเป็นหลักฐานขั้นต้น /ชั้นรองอย่างง่าย ๆ	๑๕	๑	ชุมชนโบราณในเมืองไทยจากหลักฐานภาพถ่ายทางอากาศ	๑๒๖ - ๑๗๑

ตาราง ๓.๔๑ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๒ เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบันในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของ เหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญ และสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
* พัฒนาการของมนุษย์ยุคก่อนประวัติศาสตร์และ ยุคประวัติศาสตร์ในดินแดนไทย	๑๕	๑	ชุมชนโบราณในเมืองไทยจาก หลักฐานภาพถ่ายทางอากาศ	๑๒๖ - ๑๗๑
* หลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่แสดงการตั้งหลัก แหล่งของมนุษย์ยุคก่อน / ยุคประวัติศาสตร์ใน ดินแดนไทยโดยเฉพาะที่สามารถก่อตั้งเป็น อาณาจักรโบราณได้ โดยสังเขป	๑๕	๑	ชุมชนโบราณในเมืองไทยจาก หลักฐานภาพถ่ายทางอากาศ	๑๒๖ - ๑๗๑
* หลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่พบในท้องถิ่นที่ แสดงพัฒนาการของมนุษยชาติในดินแดนไทย	๑๕	๑	ชุมชนโบราณในเมืองไทยจาก หลักฐานภาพถ่ายทางอากาศ	๑๒๖ - ๑๗๑

ตาราง ๓.๔๒ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๓ เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจ และธำรงความเป็นไทย

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
* การสถาปนาและพัฒนาการของอาณาจักร สุโขทัยด้านการเมือง การปกครอง และเศรษฐกิจ โดยสังเขป	๒	๑	มหาราชในประวัติศาสตร์ไทย	๑๕๖ - ๑๗๑
* ประวัติและผลงานของบุคคลสำคัญสมัยสุโขทัย เช่น พ่อขุนศรีอินทราทิตย์ , พ่อขุนรามคำแหง มหาราช , พระยาลิไทย	๒	๑	มหาราชในประวัติศาสตร์ไทย	๑๕๖ - ๑๗๑
	๔	๑	ลำดับพระมหากษัตริย์ไทย	๒๗๘ - ๓๐๑
	๒๓	๑	ภูมิปัญญาไทย	๑๐ - ๒๙
* ภูมิปัญญาไทยในสมัยสุโขทัย เช่น ภาษาไทย ศิลปกรรมที่ทำให้สุโขทัยได้รับการยกย่องเป็นมรดกโลก	๒๓	๑	ภูมิปัญญาไทย	๑๐ - ๒๙
* คุณค่าของภูมิปัญญาไทยที่สืบทอดจนถึงปัจจุบันที่ นำภาคภูมิใจและควรค่าแก่การอนุรักษ์	๒๓	๑	ภูมิปัญญาไทย	๑๐ - ๒๙

ตาราง ๓.๔๓ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐)

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส ๕.๑ เข้าใจลักษณะทางกายภาพของโลกและความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกัน ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ และสรุปข้อมูล ตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ ตลอดจนใช้ภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
* ลักษณะทางกายภาพของจังหวัดตนเอง	๒	๑	กรุงเทพมหานคร	๑๙๐ - ๒๒๑
* แหล่งทรัพยากรและสถานที่สำคัญในจังหวัดของตน	-	-	-	-
* ลักษณะทางกายภาพที่ส่งผลต่อแหล่งทรัพยากรและสถานที่สำคัญในจังหวัด	-	-	-	-

ตาราง ๓.๔๔ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐)

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส ๕.๒ เข้าใจภูมิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วิถีการดำเนินชีวิต มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
* สิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของคนในจังหวัด	๑๘	๑	สภาพแวดล้อมกับการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์ในประเทศไทย	๒ - ๒๙
* การเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมในจังหวัดและผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลง เช่น การตั้งถิ่นฐาน การย้ายถิ่น	-	-	-	-
* การจัดการสิ่งแวดล้อมในจังหวัด	๑๕	๔	น้ำเสีย	๑๗๒ - ๑๘๗
			ขยะมูลฝอย	๑๘๘ - ๒๑๑
			มลพิษทางอากาศ	๒๑๒ - ๒๔๑
			ปัญหาสิ่งแวดล้อมระดับกลาง	๒๔๒ - ๒๗๑

ตาราง ๓.๔๕ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและ ศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
* มรดกทางวัฒนธรรมที่ได้รับจากพระพุทธศาสนา (มรดกทางด้านรูปธรรม เช่น ศาสนสถาน โบราณวัตถุ สถาปัตยกรรม , มรดกทางด้านจิตใจ เช่น หลักธรรมคำสั่งสอน ความเชื่อและคุณธรรมต่าง ๆ)	๔	๑	การศาสนา	๒๑๐ - ๒๕๑
	๑๓	๑	จิตรกรรมไทย	๘๘ - ๑๐๗
* การนำพระพุทธศาสนาไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาชาติไทย (พัฒนาด้านกายภาพ และ สิ่งแวดล้อม เช่น ภาวนา ๔ (กาย ศีล จิต ปัญญา) ไตรสิกขา (ศีล สมาธิ ปัญญา) และอริยสัจ ๔)	-	-	-	-
	-	-	-	-
* สรุปรูปพุทธประวัติ	-	-	-	-
* โปรดพระพุทธบิดา	-	-	-	-
* พุทธกิจสำคัญ ได้แก่ โลกัตถจริยา ญาณัตถจริยา และพุทธัตถจริยา	-	-	-	-
* พุทธสาวก พุทธสาวิกา : พระโสมโกฬิวิสะ	-	-	-	-
* ชาดก : จูฬเสนจักษุชาดก วัฒนโรหชาดก	-	-	-	-
* ศาสนิกชนตัวอย่าง : สมเด็จพระสังฆราช (สา) , อาจารย์เสถียร โพธิ์นันทะ	-	-	-	-
* องค์ประกอบของพระไตรปิฎก : พระสูตร ตันตปิฎก , พระวินัยปิฎก , พระอภิธรรมปิฎก	๑๖	๑	พระไตรปิฎกและการชำระพระไตรปิฎก	๒๒ - ๕๓
* ความสำคัญของพระไตรปิฎก	๑๖	๑	พระไตรปิฎกและการชำระพระไตรปิฎก	๒๒ - ๕๓
* พระรัตนตรัย : ศรัทธา ๔	๔	๑	การศาสนา	๒๑๐ - ๒๕๑
- พระพุทธ : พุทธจริยา ๓				
- พระธรรม : หลักกรรม				
- พระสงฆ์				
* ไตรสิกขา : ศีล สมาธิ ปัญญา	-	-	-	-
* โอวาท ๓	-	-	-	-
- ไม่ทำชั่ว : เบญจศีล , อปายมุข ๔				
- ทำความดี : เบญจธรรม , บุญกิริยาวัตถุ ๓ , อคติ ๔ , อิทธิบาท ๔ , กตัญญูกตเวทิต่อพระพุทธศาสนา , มงคล ๓๘ (ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน , การงานไม่อาภูล , อดทน)				

ตาราง ๓.๔๕ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและ ศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
- ทำจิตให้บริสุทธิ์ (บริหารจิตและเจริญปัญญา)				
* พุทธศาสนสุภาษิต : คนจะล่วงทุกข์ได้เพราะ ความเพียร , ปัญญา คือ แสงสว่างในโลก	-	-	-	-
* สวดมนต์ไหว้พระ สรรเสริญคุณพระรัตนตรัย และแผ่เมตตา : รู้ความหมายของสติสัมปชัญญะ สมาธิและปัญญา , รู้วิธีปฏิบัติและประโยชน์ของ การบริหารจิตและเจริญปัญญา , ฝึกการยั้ง การเดิน การนั่ง และการนอนอย่างมีสติ , ฝึกการ กำหนดรู้ความรู้สึก เมื่อตาเห็น หูฟังเสียง จมูก ดมกลิ่น ลิ้นลิ้มรส กายสัมผัสสิ่งที่มากระทบใจ รับรู้ธรรมารมณ์ , ฝึกให้มีสมาธิในการฟัง การอ่าน การคิด การถามและการเขียน	-	-	-	-
* โอวาท ๓	-	-	-	-

ตาราง ๓.๔๖ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

สาระที่ ๑ ศาสนา ศิลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๒ เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และดำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
* การจัดพิธีกรรมที่เรียบง่าย ประหยัด มีประโยชน์ และถูกต้องตามหลักทางศาสนาที่ตนนับถือ	๒๐	๑	ศาสนาและระบบความเชื่อในประเทศไทย	๑๐ - ๓๙
* การมีส่วนร่วมในการจัดเตรียมสถานที่ประกอบศาสนพิธี พิธีกรรมทางศาสนา	-	-	-	-
* พิธีถวายสังฆทาน เครื่องสังฆทาน	-	-	-	-
* ระเบียบพิธีในการทำบุญงานมงคล	-	-	-	-
* ประโยชน์ของการเข้าร่วมศาสนพิธี พิธีกรรมทางศาสนา หรือกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนา	-	-	-	-
* มรรยาทของศาสนิกชน : การกราบพระรัตนตรัย , การไหว้บิดา มารดา ครู อาจารย์ ผู้ที่เคารพนับถือ , การกราบศพ	-	-	-	-

ตาราง ๓.๔๗ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส ๒.๑ เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และสังคมโลกอย่างสันติสุข

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
* สถานภาพ บทบาท สิทธิเสรีภาพ หน้าที่ และ คุณลักษณะของพลเมืองดี เช่น เคารพเทิดทูน สถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ อนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ปฏิบัติตนตามกฎหมาย	๑๘	๑	กฎหมายกับสังคมไทย	๘๖ - ๑๐๕
* คุณลักษณะของพลเมืองดี เช่น มุมนานะทำ ประโยชน์เพื่อส่วนรวม มีค่านิยมประชาธิปไตย มีคุณธรรม	-	-	-	-
* เหตุการณ์ที่ละเมิดสิทธิเด็กในสังคมไทย	-	-	-	-
* แนวทางการปกป้องคุ้มครองตนเองหรือผู้อื่นจาก การละเมิดสิทธิเด็ก	-	-	-	-
* การปกป้องคุ้มครองสิทธิเด็กในสังคมไทย	-	-	-	-
* วัฒนธรรมไทยที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตของคนใน สังคมไทย	๑๖	๑	สังคมและวัฒนธรรมไทย	๑๑๘ - ๑๔๓
* คุณค่าของวัฒนธรรมกับการดำเนินชีวิต	๒๓	๒	ภูมิปัญญาไทย	๑๐ - ๒๙
			วัฒนธรรมทางละครไทย (ละครรำ)	๓๐ - ๖๗
* ความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่น	๑๓	๔	หัตถกรรมพื้นบ้าน	๕๔ - ๘๗
			จิตรกรรมไทย	๘๘ - ๑๐๗
			ตุ๊กตาไทย	๑๓๖ - ๑๕๙
			อาหารไทย	๒๐๒ - ๒๒๕
	๒๓	๑	ภูมิปัญญาไทย	๑๐ - ๒๙
* ตัวอย่างภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนของตน	๑๓	๒	ตุ๊กตาไทย	๑๓๖ - ๑๕๙
			อาหารไทย	๒๐๒ - ๒๒๕
* การอนุรักษ์เผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชน	๑๓	๑	หัตถกรรมพื้นบ้าน	๕๔ - ๘๗

ตาราง ๓.๔๘ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส ๒.๒ เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธา และธำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
* โครงสร้างการปกครองท้องถิ่น เช่น อบต. อบจ. เทศบาล และการปกครองพิเศษ เช่น พัทยา กรุงเทพมหานคร	๒๖	๑	ชุมชน	๗๘ - ๑๐๕
* อำนาจ หน้าที่ และความสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่น	-	-	-	-
* บทบาท หน้าที่ และวิธีการเข้าดำรงตำแหน่งของผู้บริหารท้องถิ่น เช่น นายก อบต. นายกเทศมนตรี นายก อบจ. ผู้ว่าราชการ กทม.	๒	๑	กรุงเทพมหานคร	๑๙๐ - ๒๒๑
* องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นกับการบริการสาธารณประโยชน์ในชุมชน	-	-	-	-

ตาราง ๓.๔๙ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

สาระที่ ๓ เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส ๓.๑ เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัด ได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
* ความหมายและประเภทของปัจจัยการผลิต ประกอบด้วย ที่ดิน แรงงาน ทุน และผู้ประกอบการ	-	-	-	-
* เทคโนโลยีในการผลิตสินค้าและบริการ	-	-	-	-
* ปัจจัยอื่น ๆ เช่น ราคาน้ำมัน วัตถุดิบ	-	-	-	-
* พฤติกรรมของผู้บริโภค	-	-	-	-
* ตัวอย่างการผลิตสินค้าและบริการที่มีอยู่ในท้องถิ่นหรือแหล่งผลิตสินค้าและบริการในชุมชน	-	-	-	-
* หลักการของเศรษฐกิจพอเพียง	-	-	-	-
* การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกิจกรรมต่าง ๆ ในครอบครัว โรงเรียน และชุมชน เช่น การประหยัดพลังงานและค่าใช้จ่ายในบ้าน โรงเรียน การวางแผน การผลิตสินค้า และบริการเพื่อลดความสูญเสียทุกประเภท การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น	-	-	-	-
ตัวอย่างการผลิตสินค้าและบริการในชุมชน เช่น หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์หรือโอท็อป				
* หลักการและประโยชน์และประเภทของสหกรณ์	๑๒	๑	การสหกรณ์	๒๓๐ - ๒๔๕
* ประเภทของสหกรณ์โดยสังเขป	-	-	-	-
* สหกรณ์โรงเรียน (เน้นฝึกปฏิบัติจริง)	-	-	-	-
* การประยุกต์หลักการของสหกรณ์มาใช้ในชีวิตประจำวัน	-	-	-	-

ตาราง ๓.๕๐ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

สาระที่ ๓ เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส ๓.๒ เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลกเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
* บทบาท หน้าที่ของธนาคารโดยสังเขป	๑๒	๑	การพัฒนาปัจจัยการผลิต	๓๐๒ - ๓๓๕
	๑๓	๑	ธนาคาร	๒๗๒ - ๓๐๑
* ดอกเบี้ยเงินฝาก / ดอกเบี้ยเงินกู้ การฝากเงิน / การถอนเงิน	๑๓	๑	ธนาคาร	๒๗๒ - ๓๐๑
* ผลดีและผลเสียของการกู้ยืมเงินทั้งในระบบและนอกระบบที่มีต่อระบบเศรษฐกิจ เช่น การเสียดอกเบี้ย การลงทุน การซื้อของอุปโภคเพิ่มขึ้นที่นำไปสู่ความฟุ้งเฟ้อ ฟุ่มเฟือย	๑๓	๑	ธนาคาร	๒๗๒ - ๓๐๑

ตาราง ๓.๕๑ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๑ เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
* วิธีการสืบค้นความเป็นมาของท้องถิ่นอย่างง่าย ๆ	๑๕	๑	ชุมชนโบราณในเมืองไทย จากหลักฐานภาพถ่ายทาง อากาศ	๑๒๖ - ๑๗๑
	๑๖	๑	ศิลาจารึกและการอ่านจารึก	๘๔ - ๑๑๗
* แหล่งข้อมูลและหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่มี อยู่ในท้องถิ่นที่เกิดขึ้นตามช่วงเวลาต่าง ๆ เช่น เครื่องมือเครื่องใช้ อาวุธ โบราณสถาน โบราณวัตถุ ตำนานท้องถิ่น คำบอกเล่า	-	-	-	-
* การตั้งคำถามทางประวัติศาสตร์เกี่ยวกับความ เป็นมาของท้องถิ่น เช่น มีเหตุการณ์ใดเกิดขึ้นใน ช่วงเวลาใด เพราะเหตุใด และมีผลกระทบ อย่างไร	-	-	-	-
* ตัวอย่างเรื่องราวที่สามารถแสดงนัยของความ คิดเห็นที่มีอยู่ในข้อมูลจากหลักฐานต่าง ๆ เช่น จากหนังสือพิมพ์ จากบทความ จากเอกสารอื่น ๆ	-	-	-	-
* ตัวอย่างข้อมูลจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ใน ท้องถิ่นที่แสดงความจริงกับข้อเท็จจริงประวัติศาสตร์ โดยใช้ข้อมูลที่พบ	-	-	-	-
* การตอบคำถามทางประวัติศาสตร์ โดยใช้ข้อมูล ที่พบได้อย่างมีเหตุผล	-	-	-	-
* การนำเสนอความเป็นมาของท้องถิ่น ด้วยวิธีการ ต่าง ๆ เช่น การเล่าเรื่อง การเขียนอย่างง่าย ๆ การจัดนิทรรศการ	-	-	-	-

ตาราง ๓.๕๒ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๒ เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบันในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของ เหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญ และสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
* การเข้ามาของอารยธรรมอินเดียและจีนใน ดินแดนไทยและภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยสังเขป	-	-	-	-
* อิทธิพลของอารยธรรมอินเดียและจีนที่มีต่อไทย และคนในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เช่น ศาสนา และความเชื่อ ภาษา การแต่งกาย อาหาร	-	-	-	-
* การเข้ามาของวัฒนธรรมต่างชาติในสังคมไทย เช่น อาหาร ภาษา การแต่งกาย ดนตรีฯ โดยระบุลักษณะ สาเหตุและผลโดยสังเขป	๔	๑	การต่างประเทศสมัยรัตนโกสินทร์	๒๕๒ - ๒๗๗
* อิทธิพลที่หลากหลายของกระแสวัฒนธรรม ต่างชาติที่มีต่อสังคมไทยในปัจจุบัน โดยสังเขป	-	-	-	-

ตาราง ๓.๕๓ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๓ เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจ และธำรงความเป็นไทย

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
* การสถาปนาอาณาจักรอยุธยา โดยสังเขป	๒๔	๑	เมืองหลวงเก่าของไทย	๘๖ - ๑๓๑
* ปัจจัยที่ส่งเสริมความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจ และการปกครองของอาณาจักรอยุธยา	-	-	-	-
* พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาด้านการเมือง การปกครอง และเศรษฐกิจ โดยสังเขป	-	-	-	-
* ผลงานของบุคคลสำคัญในสมัยอยุธยา : สมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๑ สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ สมเด็จพระนเรศวรมหาราช สมเด็จพระนารายณ์มหาราช และชาวบ้านบางระจัน	-	-	-	-
* ภูมิปัญญาไทยสมัยอยุธยา โดยสังเขป เช่น ศิลปกรรม การค้า วรรณกรรม	๒๓	๑	ภูมิปัญญาไทย	๑๐ - ๒๙
* การกบฏและการสถาปนาอาณาจักรธนบุรี โดยสังเขป	๒	๑	มหาราชในประวัติศาสตร์ไทย	๑๕๖ - ๑๗๑
* พระราชประวัติและผลงานพระเจ้าตากสินมหาราช	๒	๑	มหาราชในประวัติศาสตร์ไทย	๑๕๖ - ๑๗๑
* ภูมิปัญญาไทยสมัยธนบุรีโดยสังเขป เช่น ศิลปกรรม การค้า วรรณกรรม	๒๔	๑	เมืองหลวงเก่าไทย	๘๖ - ๑๓๑
	๒๓	๑	ภูมิปัญญาไทย	๑๐ - ๒๙

ตาราง ๓.๕๔ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐)

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส ๕.๑ เข้าใจลักษณะทางกายภาพของโลกและความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกัน ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ และสรุปข้อมูล ตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ ตลอดจนใช้ภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
* ลักษณะทางกายภาพในภูมิภาคของตน	๔๑	๑	ภูมิลักษณะเด่นในประเทศไทย	๑๐๐ - ๑๒๑
* ลักษณะทางกายภาพที่ส่งผลต่อแหล่งทรัพยากร และสถานที่สำคัญในภูมิภาคของตน	-	-	-	-

ตาราง ๓.๕๕ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐)

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส ๕.๒ เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วิถีการดำเนินชีวิต มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
* สิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่มีอิทธิพลต่อลักษณะ การตั้งถิ่นฐานและการย้ายถิ่นของประชากรใน ภูมิภาคของตน	๒๑	๑	การอนุรักษ์และพัฒนา ทรัพยากรธรรมชาติ	๒๕๖ - ๒๙๑
* อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติที่ก่อให้เกิด การดำเนินชีวิตในภูมิภาคของตน	-	-	-	-
* ผลจากการรักษาและการทำลายสิ่งแวดล้อมใน ภูมิภาคของตน	-	-	-	-
* แนวทางการจัดการสิ่งแวดล้อมในภูมิภาคของตน	-	-	-	-

ตาราง ๓.๕๖ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและ ศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
* พระพุทธศาสนาในฐานะเป็นศาสนาประจำชาติ เช่น เป็นเอกลักษณ์ของชาติไทย เป็นรากฐาน และมรดกทางวัฒนธรรมไทย เป็นศูนย์รวมจิตใจ และเป็นหลักในการพัฒนาชาติไทย	๔	๑	การศาสนา	๒๑๐ - ๒๕๑
* สรุปรูปพุทธประวัติ (ปลงอายุสังขาร ปัจฉิมสาวก ปรีณิพพาน ถวายพระเพลิง แจกพระบรมสารีริกธาตุ สังเวชนียสถาน ๔)	-	-	-	-
* พุทธสาวก พุทธสาวิกา : พระราชนิ	-	-	-	-
* ชาดก : ทีฆติโกศลชาดก , สัพพทาสชาดก	-	-	-	-
* ศาสนิกชนตัวอย่าง : พ่อขุนรามคำแหงมหาราช , สมเด็จพระมหาสมณเจ้ากรมพระปรมานุชิตโนส	-	-	-	-
* พระรัตนตรัย : ศรัทธา ๔ (พระพุทธ : พุทธกิจ ๕ , พระธรรม : อริยสัจ ๔ , หลักกรรม , พระสงฆ์	-	-	-	-
* ไตรสิกขา : ศีล สมาธิ ปัญญา	-	-	-	-
* โอวาท ๓ : ไม่ทำชั่ว (เบญจศีล , อบายมุข ๖ , อกุศลมูล ๓ , ทำความดี , เบญจธรรม , กุศลมูล ๓ พละ ๔ , การละ ๖ , กตัญญูกตเวทิต่อพระมหากษัตริย์ , มงคล ๓๘ – มีวินัย , การงานไม่มีโทษ , ไม่ประมาท ในธรรม , ทำจิตให้บริสุทธิ์ (บริหารจิตและเจริญปัญญา)	-	-	-	-
* พุทธศาสนสุภาษิต : คนจะได้เกียรติด้วยสัจจะ , พุดเช่นไร ทำเช่นนั้น	-	-	-	-
* ตัวอย่างการกระทำความดีของบุคคลในประเทศ	-	-	-	-
* สวดมนต์ไหว้พระ สรรเสริญคุณพระรัตนตรัย และแผ่เมตตา : ให้ความหมายของสติสัมปชัญญะ สมาธิ และปัญญา , รู้วิธีปฏิบัติและประโยชน์ของการบริหารจิตและเจริญปัญญา , ฝึกการยืน การเดิน การนั่ง และการนอนอย่างมีสติ , ฝึกการกำหนดรู้ ความรู้สึก เมื่อตาเห็น หูฟัง จมูกดม กลิ่น ลิ้นลิ้มรส กายสัมผัส สิ่งที่มากระทบใจ รับรู้ ธรรมารมณ์ , ฝึกให้มีสมาธิในการฟัง การอ่าน	-	-	-	-

ตาราง ๓.๕๖ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
การคิด การถามและการเขียน				
* หลักธรรม : อริยสัจ ๔ หลักกรรม	-	-	-	-
* โอวาท ๓ : เบญจศีล-เบญจธรรม , อภัยมุข ๖ , อกุศลมูล ๓ , กุศลมูล ๓	-	-	-	-
* หลักธรรมสำคัญของศาสนาต่าง ๆ	-	-	-	-
: พระพุทธศาสนา - อริยสัจ ๔ , โอวาท ๓ ฯลฯ				
: ศาสนาอิสลาม – หลักศรัทธา หลักปฏิบัติ หลัก จริยธรรม				
: คริสต์ศาสนา : บัญญัติ ๑๐ ประการ				
* ศาสนพิธีของศาสนาต่าง ๆ	๔	๑	การศาสนา	๒๑๐ - ๒๕๑
: พระพุทธศาสนา ได้แก่ ศาสนพิธีที่เป็นพุทธ บัญญัติ เช่น บรรพชา อุปสมบท				
: ศาสนพิธีที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา เช่น ทำบุญ พิธีเนื่องในวันสำคัญทางศาสนา				
: ศาสนาอิสลาม เช่น การละหมาด การถือศีลอด การบำเพ็ญอัญญ ฯลฯ				
: คริสต์ศาสนา เช่น ศีลล้างบาป ศีลอภัยบาป ศีล กำลัง ศีลมหาสนิท ฯลฯ				
: ศาสนาฮินดู เช่น พิธีสราถ์ พิธีบูชาเทวดา				

ตาราง ๓.๕๗ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

สาระที่ ๑ ศาสนา ศิลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๒ เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และดำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
* ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับสถานที่ต่าง ๆ ภายในวัด เช่น เขตพุทธาวาส สังฆาวาส	๔	๑	การศาสนา	๒๑๐ - ๒๕๑
* การปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมภายในวัด	-	-	-	-
* มรรยาทของศาสนิกชน : การถวายของแก่พระภิกษุ , การปฏิบัติในขณะฟังธรรม , การปฏิบัติตนตามแนวทางของพุทธศาสนิกชน เพื่อประโยชน์ต่อศาสนา	-	-	-	-
* ทบพวนการอาราธนาศีล อาราธนาธรรม และอาราธนาพระปริตร	-	-	-	-
* พิธีทอดผ้าป่า ทอดกฐิน	-	-	-	-
* ระเบียบพิธีในการทำบุญงานอวมงคล	-	-	-	-
* การปฏิบัติตนที่ถูกต้องในศาสนพิธี พิธีกรรม และวันสำคัญทางศาสนา เช่น วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันอัฐมิบูชา วันอาสาฬหบูชา วันธรรมสวนะ	-	-	-	-
* ประโยชน์ของการเข้าร่วมในศาสนพิธี พิธีกรรม และวันสำคัญทางศาสนา	-	-	-	-
* การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ	-	-	-	-

ตาราง ๓.๕๘ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส ๒.๑ เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และสังคมโลกอย่างสันติสุข

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
* กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของ ครอบครัว ชุมชน เช่น กฎหมายจราจร , กฎหมาย ยาเสพติดให้โทษ , กฎหมายทะเบียนราษฎร , เทศบัญญัติ ข้อบัญญัติ อบต. อบจ.	๑๘	๑	กฎหมายกับสังคมไทย	๘๖ - ๑๐๕
* ประโยชน์ของการปฏิบัติตนหรือเคารพกฎหมาย ดังกล่าว	-	-	-	-
* ความหมายและประเภทของวัฒนธรรม	-	-	-	-
* การเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมตามกาลเวลาที่มีผลต่อ ตนเองและสังคมไทย	-	-	-	-
* การธำรงรักษาวัฒนธรรมไทย	๑๖	๑	สังคมและวัฒนธรรม	๑๑๘ - ๑๔๓
* ความหมายและความสำคัญของกีฬามารยาทไทย เช่น การแสดงความเคารพ การยืน การเดิน การนั่ง การนอน การรับรองของ ส่งของ การรับประทาน อาหาร การแสดงกิริยาอาการ การทักทาย การ สนทนา การใช้คำพูด	-	-	-	-
* ประโยชน์และคุณค่าทางวัฒนธรรม	-	-	-	-
* ความแตกต่างทางวัฒนธรรมระหว่างกลุ่มคนภาค ต่าง ๆ ในสังคมไทย	๒๓	๑	ชาติพันธุ์	๑๑๘ - ๑๔๙
* แนวทางการรักษาวัฒนธรรม	-	-	-	-
* แหล่งข้อมูล ข่าวสาร เหตุการณ์ต่าง ๆ เช่น จาก วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ แหล่งข่าวต่าง ๆ จาก หอจดหมายเหตุ สถานการณ์จริงหรือจดหมายเหตุ	-	-	-	-
* ประโยชน์การติดตามข้อมูลข่าวสาร เหตุการณ์ต่าง ๆ	-	-	-	-
* หลักการเลือกรับและใช้ข้อมูลข่าวสารจากสื่อ ต่าง ๆ รวมทั้งสื่อที่ไร้พรมแดน	-	-	-	-

ตาราง ๓.๕๙ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส ๒.๒ เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธา และธำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
* บทบาท หน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและรัฐบาล	๒๖	๑	ชุมชน	๗๘ - ๑๐๕
* กิจกรรมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมประชาธิปไตยในท้องถิ่นและประเทศ	๒๖	๑	ชุมชน	๗๘ - ๑๐๕
* การมีส่วนร่วมในการออกกฎหมาย ระเบียบ กติกา การเลือกตั้ง	-	-	-	-
* สอดส่องดูแลผู้มีพฤติกรรมกระทำความผิดการเลือกตั้ง และแจ้งต่อเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ	-	-	-	-
* ตรวจสอบคุณสมบัติ	-	-	-	-
* การใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตย	๒๗	๑	การบริหารราชการแผ่นดิน	๓๘ - ๖๑

ตาราง ๓.๖๐ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

สาระที่ ๓ เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส ๓.๑ เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัด ได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่การดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
* บทบาทของผู้ผลิตที่มีความรับผิดชอบ เช่น คำนึงถึงสิ่งแวดล้อม มีจรรยาบรรณความ รับผิดชอบต่อสังคม วางแผนก่อนเริ่มลงมือทำ กิจกรรมต่าง ๆ เพื่อลดความผิดพลาดและการ สูญเสีย ฯลฯ	-	-	-	-
* ทักษะการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล	-	-	-	-
* ประโยชน์ของการผลิตสินค้าที่มีคุณภาพ	-	-	-	-
* คุณสมบัติของผู้บริโภคที่ดี	-	-	-	-
* พฤติกรรมของผู้บริโภคที่บกพร่อง	-	-	-	-
* คุณค่าและประโยชน์ของผู้บริโภคที่รู้เท่าทันที่มี ต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม	๑๙	๑	การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม	๑๐ - ๔๙
* ความหมายและความจำเป็นของทรัพยากร	-	-	-	-
* หลักการและวิธีใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์ สูงสุด (ลดการสูญเสียทุกประเภท)	-	-	-	-
* วิธีการสร้างจิตสำนึกให้คนในชาติรู้คุณค่าของ ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัด	๒๔	๑	แผนพัฒนาประเทศ	๒๗๖ - ๓๑๓
* วางแผนการใช้ทรัพยากร โดยประยุกต์เทคนิค และวิธีการใหม่ๆ ให้เกิดประโยชน์แก่ส่วนรวม และประเทศชาติ และทันกับสถานการณ์ทาง เศรษฐกิจและสังคม	-	-	-	-

ตาราง ๓.๖๑ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

สาระที่ ๓ เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส ๓.๒ เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลกเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
* ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ผลิต ผู้บริโภค ธนาคาร และรัฐบาลที่มีต่อระบบเศรษฐกิจ เช่น การแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการ รายได้และรายจ่าย การออมกับธนาคาร การลงทุน	๑๒	๑	การพัฒนาปัจจัยการผลิต	๓๐๒ - ๓๓๕
* ภาษีและหน่วยงานที่จัดเก็บภาษี	-	-	-	-
* สิทธิของผู้บริโภค / ผู้ใช้แรงงานในประเทศไทย	๑๒	๑	การสหกรณ์	๒๓๐ - ๒๔๕
* การหารายได้ รายจ่าย การออม การลงทุน ซึ่งแสดงความสัมพันธ์ระหว่างผู้ผลิต ผู้บริโภค และรัฐบาล	-	-	-	-
* การรวมกลุ่มเชิงเศรษฐกิจ เพื่อประสานประโยชน์ในท้องถิ่น เช่น กลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มแม่บ้าน กองทุนหมู่บ้าน	-	-	-	-

ตาราง ๓.๖๒ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๑ เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
* ความหมายและความสำคัญของวิธีการทางประวัติศาสตร์อย่างง่าย ๆ ที่เหมาะสมกับนักเรียน	-	-	-	-
* การนำวิธีการทางประวัติศาสตร์ไปใช้ศึกษาเรื่องราวในท้องถิ่น เช่น ความเป็นมาของภูมินามของสถานที่ในท้องถิ่น	๔๑	๑	ภูมิลักษณะเด่นในประเทศไทย	๑๐๐ - ๑๒๑
* ตัวอย่างหลักฐานที่เหมาะสมกับนักเรียนที่จะนำมาใช้ในการศึกษาเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ไทยสมัยรัตนโกสินทร์ เช่น พระราชหัตถเลขาของรัชกาลที่ ๔ หรือรัชกาลที่ ๕ กฎหมายสำคัญ ฯลฯ	๔ ๑๘	๑ ๑	การต่างประเทศสมัยรัตนโกสินทร์ กฎหมายกับสังคมไทย	๒๕๒ - ๒๗๗ ๘๖ - ๑๐๕
* สรุปข้อมูลที่ได้จากหลักฐานทั้งความจริงและข้อเท็จจริง	-	-	-	-
* การนำเสนอข้อมูลจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การเล่าเรื่อง การจัดนิทรรศการ การเขียนรายงาน	-	-	-	-

ตาราง ๓.๖๓ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๒ เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบันในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของ เหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญ และสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
* ใช้แผนที่แสดงที่ตั้งและอาณาเขตของประเทศเพื่อนบ้าน	๑๒	๑	แผนที่	๓๓๖ - ๓๔๑
* พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ของประเทศเพื่อนบ้านโดยสังเขป	-	-	-	-
* สภาพสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของประเทศเพื่อนบ้านของไทยในปัจจุบัน	๔	๑	การต่างประเทศสมัย รัตนโกสินทร์	๒๕๒ - ๒๗๗
* ตัวอย่างความเหมือนและความต่างระหว่างไทย กับประเทศเพื่อนบ้าน เช่น ภาษา ศาสนา การ ปกครอง	-	-	-	-
* ความเป็นมาและสมาชิกของกลุ่มอาเซียน โดยสังเขป	-	-	-	-
* ความสัมพันธ์ของกลุ่มอาเซียนทางเศรษฐกิจและ สังคมในปัจจุบัน	-	-	-	-

ตาราง ๓.๖๔ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๓ เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจ และธำรงความเป็นไทย

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
* การสถาปนาอาณาจักรสุโขทัยโดยพ่อขุนรามคำแหงมหาราช	๔	๑	ลำดับพระมหากษัตริย์ไทย	๒๗๘ - ๓๐๑
* ปัจจัยที่ส่งเสริมความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจ และการปกครองของไทยในสมัยรัตนโกสินทร์	-	-	-	-
* พัฒนาการด้านต่าง ๆ ของไทยสมัยรัตนโกสินทร์ ตามช่วงเวลาต่าง ๆ เช่น สมัยรัตนโกสินทร์ ตอนต้น สมัยปฏิรูปประเทศ และสมัย ประชาธิปไตย	๔	๑	ลำดับพระมหากษัตริย์ไทย	๒๗๘ - ๓๐๑
	๑๖	๑	การบูรณะวัดพระศรีรัตน ศาสดาราม	๒ - ๒๑
* ผลงานของบุคคลสำคัญทางด้านต่าง ๆ (ร. ๑ , ร. ๕ , สมเด็จพระบรมราชเจ้ามหาสุรสิงหนาท , พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว)	-	-	-	-
* ภูมิปัญญาไทยสมัยรัตนโกสินทร์ เช่น ศิลปกรรม วรรณกรรม	๒๔	๑	วรรณคดีมรดก	๑๒ - ๔๕

ตาราง ๓.๖๕ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐)

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส ๕.๑ เข้าใจลักษณะทางกายภาพของโลกและความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกัน ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ และสรุปข้อมูล ตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ ตลอดจนใช้ภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
* เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ (แผนที่ รูปถ่ายทางอากาศ ภาพจากดาวเทียม) ที่แสดงลักษณะทางกายภาพของประเทศไทย	๑๒	๑	แผนที่	๓๓๖ - ๓๔๑
	๑๕	๑	ชุมชนโบราณในเมืองไทยจากภาพถ่ายทางอากาศ	๑๒๖ - ๑๗๑
	๓๗	๑	ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์	๑๗๖ - ๒๐๙
	๔๑	๑	ภูมิลักษณะเด่นในประเทศไทย	๑๐๐ - ๑๒๑
* ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางกายภาพกับภัยพิบัติของประเทศไทย เช่น อุทกภัย แผ่นดินไหว วาตภัย สึนามิ ภัยแล้ง ดินถล่ม และโคลนถล่ม	๔	๑	ภูมิอากาศ	๑๔๖ - ๑๕๙
	๑๒	๑	การพัฒนาแหล่งน้ำ	๒๔๘ - ๒๙๙
	๒๘	๑	แผ่นดินไหว	๒๖๔ - ๒๙๓
	๓๐	๑	คลื่นสึนามิ	๒๓๔ - ๒๖๓
* การเตรียมพร้อมรับมือภัยพิบัติ	๓๐	๑	คลื่นสึนามิ	๒๓๔ - ๒๖๓

ตาราง ๓.๖๖ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐)

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส ๕.๒ เข้าใจภูมิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วิถีการดำเนินชีวิต มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
* สิ่งแวดล้อมทางกายภาพกับลักษณะกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคม (ประชากร เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม) ในประเทศไทย	-	-	-	-
* ภูมิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม	-	-	-	-
* การเปลี่ยนแปลงทางกายภาพของประเทศไทย	๔	๒	ปรากฏการณ์ของอากาศ	๑๐๖ - ๑๔๕
			ภูมิอากาศ	๑๔๖ - ๑๕๙
* ผลจากการเปลี่ยนทางกายภาพที่มีต่อกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคม (ประชากร เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม) ของประเทศไทยในอดีตกับปัจจุบัน	-	-	-	-
* ผลจากการรักษา และทำลายทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในประเทศไทย	๑๕	๔	น้ำเสีย	๑๗๒ - ๑๘๗
			ขยะมูลฝอย	๑๘๘ - ๒๑๑
			มลพิษทางอากาศ	๒๑๒ - ๒๔๑
			ปัญหาสิ่งแวดล้อมระดับสากล	๒๔๒ - ๒๗๑
* แนวทางในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืนโดยมีจิตสำนึกรู้คุณค่า	๒๑	๑	การอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ	๒๕๖ - ๒๙๑

ตาราง ๔ ตัวอย่างตารางการวิเคราะห์เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับหลักสูตร
แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ โรงเรียนต้นแบบ

ตารางวิเคราะห์เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา
ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๒ เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องในสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
* ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับสถานที่ต่าง ๆ ภายในวัด เช่น เขตพุทธาวาส สังฆาวาส				
* การปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมภายในวัด				
* มรรยาทของศาสนิกชน : การถวายของแก่ พระภิกษุ , การปฏิบัติในขณะฟังธรรม , การปฏิบัติตนตามแนวทางของพุทธศาสนิกชน เพื่อประโยชน์ต่อศาสนา				
* ทบพวนการอาราธนาศีล อาราธนาธรรม และ อาราธนาพระปริตร				
* พิธีทอดผ้าป่า ทอดกฐิน				
* ระเบียบพิธีในการทำบุญงานอวมงคล				
* การปฏิบัติตนที่ถูกต้องในศาสนพิธี พิธีกรรม และวันสำคัญทางศาสนา เช่น วันมาฆบูชา วันวิ สาขบูชา วันอัฐมีบูชา วันอาสาฬหบูชา วันธรรม สวนะ				
* ประโยชน์ของการเข้าร่วมในศาสนพิธี พิธีกรรม และวันสำคัญทางศาสนา				
* การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ				

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๒ เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และอํารงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ				การวิเคราะห์เพิ่มเติม	
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า	เรื่อง	หน้า
* ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับสถานที่ต่าง ๆ ภายในวัด เช่น เขตพุทธาวาส สังฆาวาส						
* การปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสม ภายในวัด						
* มรรยาทของศาสนิกชน : การถวาย ของแก่พระภิกษุ , การปฏิบัติ ในขณะฟังธรรม , การปฏิบัติตน ตามแนวทางของพุทธศาสนิกชน เพื่อประโยชน์ต่อศาสนา						
* ทบพวนการอาราธนาศีล อาราธนา ธรรม และ อาราธนาพระปริตร						
* พิธีทอดผ้าป่า ทอดกฐิน						
* ระเบียบพิธีในการทำบุญงาน อวมงคล						
* การปฏิบัติตนที่ถูกต้องในศาสนพิธี พิธีกรรม และวันสำคัญทางศาสนา เช่น วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันอัฐ มีบูชา วันอาสาฬหบูชา วันธรรม สวนะ						
* ประโยชน์ของการเข้าร่วมในศาสน พิธี พิธีกรรม และวันสำคัญทาง ศาสนา						
* การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ						

ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้

การนำเสนอในหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ เป็นการนำองค์ความรู้ในหนังสือไปใช้ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งครูจะพิจารณาว่านำไปใช้อย่างไรจึงจะเหมาะสมกับการจัดกิจกรรมและจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ **ตามองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ที่แต่ละโรงเรียนกำหนดไว้** ในที่นี้จะนำเสนอตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้ที่โรงเรียนต้นแบบจัดทำไว้และใช้ในการสอนของครู ซึ่งได้มีการปรับปรุง แก้ไขรายละเอียดและองค์ประกอบบางส่วน เพื่อให้มีรูปแบบการนำเสนอแผนการจัดการเรียนรู้ของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้เป็นไปในรูปแบบเดียวกัน โดยแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีการปรับปรุงดังกล่าวจะมีองค์ประกอบต่าง ๆ ดังนี้ คือ ๑) มาตรฐานการเรียนรู้ ๒) ตัวชี้วัด ๓) สาระสำคัญ ๔) จุดประสงค์การเรียนรู้ ๕) สาระการเรียนรู้ ๖) กิจกรรมการเรียนรู้ ๗) สื่อการเรียนรู้ / แหล่งเรียนรู้ ๘) การวัดและประเมินผล ๙) บันทึกหลังสอน และ ๑๐) ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งครูสามารถนำไปเป็นแนวทางในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ต่อไปได้

แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคม ศาสนา และวัฒนธรรม สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์ รายวิชา.....
 รหัสวิชา..... ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕
 หน่วยการเรียนรู้ที่..... เรื่อง การตั้งถิ่นฐานและการดำเนินชีวิตในภูมิภาค เวลา ๒ ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้

ส ๕.๒ เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรควิถีการดำเนินชีวิต มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากร และสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ตัวชี้วัด

ป. ๕/๑ วิเคราะห์สิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่มีอิทธิพลต่อลักษณะการตั้งถิ่นฐาน และการย้ายถิ่นของประชากรในภูมิภาคของตน

สาระสำคัญ

ภูมิประเทศ ภูมิอากาศ และทรัพยากรธรรมชาติส่งผลต่อการตั้งถิ่นฐาน และการย้ายถิ่นฐานของคนในภูมิภาค

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกลักษณะการตั้งถิ่นฐานของประชากรในภูมิภาคที่นักเรียนอยู่ได้ถูกต้อง
๒. อธิบายความสำคัญของสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ส่งผลต่อการตั้งถิ่นฐานและการย้ายถิ่นฐานของประชากรในภูมิภาคได้
๓. อธิบายการรักษาสิ่งแวดล้อมที่ดีของถิ่นฐานในภูมิภาคที่นักเรียนอาศัยอยู่

สาระการเรียนรู้

สิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่มีอิทธิพลต่อลักษณะการตั้งถิ่นฐานและการย้ายถิ่นของประชากรในภูมิภาคของตน

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

ความมีจิตสาธารณะ

กิจกรรมการเรียนรู้ (ชั่วโมงที่ ๑)

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูนำภาพแหล่งที่อยู่ของประชากรในประเทศไทยหลากหลายลักษณะให้นักเรียนดู และให้นักเรียนช่วยกันบอกว่าเป็นภาพของที่ไหน เช่น ภาพตลาด ภาพบ้านเรือนริมน้ำ ภาพบ้านเรือนในทุ่งนา บ้านเรือนเชิงเขา บ้านในเมือง คอนโดมิเนียม ฯลฯ
๒. ให้นักเรียนส่งตัวแทนมา ๒ คน ช่วยกันจัดกลุ่มภาพที่มีลักษณะเดียวกันไว้ด้วยกัน โดยจัดเป็นถิ่นฐานในเมืองและถิ่นฐานในชนบท ติดบนกระดานหน้าห้อง
๓. นักเรียนทั้งหมดดูและช่วยกันพิจารณาว่า การจัดกลุ่มดังกล่าวถูกต้องหรือไม่ ช่วยกันปรับปรุงตามเหตุผลของนักเรียน

ขั้นกิจกรรมการเรียนรู้

๔. ให้นักเรียนช่วยกันคิดว่า เพราะเหตุใดคนเราถึงเลือกตั้งถิ่นฐานต่างกัน
๕. แบ่งนักเรียนเป็น ๔ กลุ่ม แต่ละกลุ่มมีจำนวนใกล้เคียงกัน และใช้ระบกลุ่มในการเรียนรู้

๖. แจกใบความรู้จากการจัดทำเนื้อหาในหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ เล่ม ๑๘ เรื่องที่ ๑ สภาพแวดล้อมกับการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์ ให้นักเรียนอ่านประกอบกับหนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานฯ

๗. แจกบัตรคำถาม

กลุ่มที่ ๑ – ๒ มีประเด็นคำถาม ดังนี้

๑. นักเรียนช่วยกันคิดว่า สิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลต่อการตั้งถิ่นฐานของประชากรอย่างไรบ้าง

๒. นักเรียนมีวิธีการรักษาสภาพแวดล้อมของถิ่นฐานในภูมิภาคที่นักเรียนอยู่ได้อย่างไรบ้าง

กลุ่มที่ ๓ – ๔ มีประเด็นคำถาม ดังนี้

๑. นักเรียนช่วยกันคิดว่า เพราะเหตุใดประชากรจึงมีการย้ายถิ่นฐาน พยายามหาเหตุผลให้ได้มากที่สุด

๒. นักเรียนมีวิธีการรักษาสภาพแวดล้อมของถิ่นฐานในภูมิภาคที่นักเรียนอาศัยอยู่ได้อย่างไรบ้าง

ขั้นสรุป

๘. ตรวจสอบการปฏิบัติงานของนักเรียนทั้ง ๔ กลุ่ม

๙. สุ่มตัวแทนนักเรียนแต่ละกลุ่ม นำเสนอความรู้และการปฏิบัติงานในการเรียนรู้

กิจกรรมการเรียนรู้ (ชั่วโมงที่ ๒)

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ทบทวนเรื่องการตั้งถิ่นฐานของประชากรในแต่ละภูมิภาค จากชั่วโมงที่ ๑

ขั้นกิจกรรมการเรียนรู้

๒. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มทบทวนผลงานของกลุ่มตามประเด็นคำถาม กลุ่มที่ ๑ – ๒ มีคำถามข้อ ๑ เหมือนกัน กลุ่มที่ ๓ – ๔ มีคำถามข้อ ๑ เหมือนกัน ส่วนข้อที่ ๒ มีคำถามเหมือนกันทั้ง ๔ กลุ่ม

๓. นักเรียนนำเสนอผลงานร่วมกัน ดังนี้

กลุ่มที่ ๑ – ๒ ส่งตัวแทนร่วมกันนำเสนอ อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมที่มีต่อการตั้งถิ่นฐานของประชากรในภูมิภาคที่นักเรียนอยู่

กลุ่มที่ ๓ – ๔ ส่งตัวแทนร่วมกันนำเสนอ สาเหตุที่ประชากรในภูมิภาคมีการย้ายถิ่นฐาน

กลุ่มที่ ๑ – ๔ ส่งตัวแทนร่วมกันนำเสนอวิธีการรักษาสภาพแวดล้อมของถิ่นฐานในภูมิภาค

๔. ในการนำเสนอผลงานแต่ละกลุ่ม ครูพิจารณาและตั้งคำถามให้นักเรียนคิดเพิ่มเติมได้

๕. จัดนักเรียนเป็น ๓ กลุ่ม ตามความสมัครใจ จัดทำแผนภูมิสรุปความรู้กลุ่มละ ๑ รายการ และจัดแสดงผลงานบนกระดานหน้าห้อง ดังนี้

กลุ่มที่ ๑ อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมที่มีต่อการตั้งถิ่นฐานของประชากรในภูมิภาค

กลุ่มที่ ๒ การย้ายถิ่นฐานของประชากร

กลุ่มที่ ๓ วิธีการรักษาสภาพแวดล้อมของท้องถิ่นในภูมิภาคของตนเอง

ขั้นสรุป

๖. นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้จากแผนภูมิผลงาน ครูเพิ่มเติมตามความเหมาะสม

สื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้

๑. รูปภาพสถานที่ต่าง ๆ ในเมืองและในชนบท เช่น ภาพตลาด บ้านเรือนริมน้ำ

๒. หนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ เล่ม ๑๘ สภาพแวดล้อมกับการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์ในประเทศไทย

๓. หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม เศรษฐศาสตร์ และภูมิศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

๔. ใบความรู้ เรื่อง สภาพแวดล้อมกับการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์ในประเทศไทย

๕. บัตรคำถาม

การวัดและประเมินผล

วิธีการ

- การสังเกตการณ์ปฏิบัติงาน
- การสอบถาม
- การตรวจผลงาน

เครื่องมือวัดผล

- แบบประเมินผลงานนักเรียน

เกณฑ์การประเมิน

พิจารณาผลงานของนักเรียน

๑. อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมที่มีต่อการตั้งถิ่นฐานของประชากรในภูมิภาค
 - การตั้งถิ่นฐานในเมือง ความสะดวกในการตั้งบ้านเรือน การเดินทาง ความหลากหลายในการประกอบอาชีพ การเลือกสถานศึกษา การจัดระบบอำนวยความสะดวก
 - การตั้งถิ่นฐานในชนบท ความอุดมสมบูรณ์ของพื้นที่ แหล่งน้ำ อากาศดี มีสถานที่ประกอบอาชีพ
๒. การย้ายถิ่นฐานของประชากร
 - การย้ายถิ่นฐานของประชากรในเมือง
 - ความแออัดของพื้นที่ รถติด เดินทางไม่สะดวก อากาศเสีย
 - การย้ายถิ่นฐานในชนบท
 - ภัยธรรมชาติ แผ่นดินไหว น้ำท่วม น้ำแล้ง มีปัญหาต่อการประกอบอาชีพ การเดินทางไม่สะดวก
๓. วิธีการรักษาสภาพแวดล้อมของท้องถิ่นในภูมิภาคของนักเรียน
 - การรักษาสภาพอากาศ ไม่ทิ้งขยะทับถมให้มีกลิ่น ไม่เผาให้เกิดฝุ่นควัน ป้องกันไฟไหม้ป่า
 - การรักษาป่า ไม่ทิ้งขยะลงน้ำ ใช้น้ำคุ้มค่า
 - การรักษาสถานที่สาธารณะ ไม่ทิ้งขยะ ไม่ทำลาย ไม่ทำให้เกิดความสกปรกเสียหาย

บันทึกหลังสอน

ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน

รายชื่อเรื่องในหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน เล่ม ๑ - ๔๑

- เล่ม ๑ มีเรื่อง ดวงอาทิตย์ อุปราคา ท้องฟ้ากลางคืน นก ปลา เครื่องจักรกล พลังงาน การควบคุมและการใช้ประโยชน์ อากาศยาน และดนตรีไทย
- เล่ม ๒ มีเรื่อง การจำแนกและจัดลำดับหมวดหมู่ของสัตว์ เวลา บรรยากาศ (อุตุนิยมวิทยา ตอน ๑) การตรวจอากาศ (อุตุนิยมวิทยา ตอน ๒) อุตสาหกรรม อุปกรณ์ขยายขอบเขตของสัมผัส มหาราชในประวัติศาสตร์ไทย การศึกษา กรุงเทพมหานคร และตราไปรษณียากรไทย
- เล่ม ๓ มีเรื่อง ข้าว ข้าวโพด ฝ้าย ยางพารา ทรัพยากรป่าไม้ ผลผลิตป่าไม้ การทำไม้ วัชพืช วัควาย และช้าง
- เล่ม ๔ มีเรื่อง การเรืองแสงของสิ่งมีชีวิต การหายใจ ความสมดุลของของเหลวในร่างกาย ไวรัส ปฏิกิริยาการณของอากาศ ภูมิอากาศ รถไฟ การศาสนา การต่างประเทศสมัยรัตนโกสินทร์ และลำดับพระมหากษัตริย์ไทย
- เล่ม ๕ มีเรื่อง ผัก ไม้ผล อ้อย มันสำปะหลัง พืชหัว การขยายพันธุ์พืช เบ็ดไก่ และพันธุ์ไม้ป่า
- เล่ม ๖ มีเรื่อง คณิตศาสตร์เบื้องต้น ประวัติศาสตร์และพัฒนาการเกี่ยวกับจำนวน เซต ตรรกวิทยา ฟังก์ชัน สมการและอสมการ จุด เส้น และผิวโค้ง ระยะทาง พื้นที่ ปริมาตร สถิติ ความน่าจะเป็น เมตริก กราฟ และคณิตศาสตร์ ธรรมชาติ และศิลปะ
- เล่ม ๗ มีเรื่อง กล้วยไม้ ผีเสื้อในประเทศไทย การปลูกหม่อนเลี้ยงไหม โรคพืช ครั่ง การเลี้ยงปลา การชลประทาน บ้านเรือนของเรา และโทรคมนาคม ภาคแรก
- เล่ม ๘ มีเรื่อง ประวัติการแพทย์และเภสัชกรรมไทย กายวิภาคศาสตร์และสรีรวิทยา การกำเนิดของโรค การบริหารทางกายและโรคทางกุมารเวชศาสตร์ ศัลยศาสตร์และวิสัญญีวิทยา เลือดและธนาการเลือดในประเทศไทย และอุบัติเหตุและการปฐมพยาบาล
- เล่ม ๙ มีเรื่อง เรื่องของยา สุนัขศาสตร์และนรีเวชวิทยา วิธีการทางการแพทย์ในการควบคุมการเจริญพันธุ์ การทำแท้ง การสาธารณสุข โรคมะเร็ง รังสีวิทยา ฟันและเหงือกของเรา เวชศาสตร์ชั้นสูง เวชศาสตร์พื้นฟู นิติเวชศาสตร์ โภชนาการ และยาเสพติดให้โทษและวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตประสาท
- เล่ม ๑๐ มีเรื่อง โรคทางอายุรศาสตร์ โรคติดต่อและโรคเขตร้อน โรคภูมิแพ้ โรคผิวหนังที่พบบ่อยในประเทศไทย โรคตา โรคหู คอ จมูก จิตเวชศาสตร์ และสุขภาพจิต สิ่งแวดล้อม และสุขภาพ การออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ และการปลูกกระดูกขาคน
- เล่ม ๑๑ มีเรื่อง วิวัฒนาการของคอมพิวเตอร์ ส่วนประกอบของคอมพิวเตอร์ ระบบการทำงานของคอมพิวเตอร์ การประยุกต์คอมพิวเตอร์ การใช้คอมพิวเตอร์ช่วยในการออกแบบ สิ่งประดิษฐ์จากพัฒนาการด้านคอมพิวเตอร์ หุ่นยนต์อุตสาหกรรม ผลของการใช้คอมพิวเตอร์ และการพัฒนาอักษรไทยในเครื่องคอมพิวเตอร์
- เล่ม ๑๒ มีเรื่อง การบริการทางการแพทย์และสาธารณสุขในชนบท การบริการตอบแทนผู้ทำหน้าที่ป้องกันประเทศทุนการศึกษา การศึกษาต่อเนื่อง ห้องสมุด สารานุกรม การสังคมสงเคราะห์ สมาคมและมูลนิธิเพื่อการกุศล การประกันสังคม โครงการหลวงกับการพัฒนาที่สูง การเกษตรที่สูงในประเทศไทย การเลี้ยงปศุสัตว์ การบริโภคและอุตสาหกรรมนม ฝนหลวง การพัฒนาชนบท การพัฒนาเกษตรกรรมสำหรับพื้นที่เฉพาะ การสหกรณ์ การอนุรักษ์ต้นน้ำลำธาร การพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร การป้องกันและบรรเทาน้ำท่วม ธนาการ การพัฒนาฝีมือแรงงานและอุปกรณ์การผลิต และแผนที่
- เล่ม ๑๓ มีเรื่อง เรือนไทย ชีวิตชนบทไทย หัตถกรรมพื้นบ้าน จิตรกรรมไทย นาฏศิลป์ไทย ตุ๊กตาไทย การละเล่นของไทย อาหารไทย การประดิษฐ์ผักและผลไม้ การเพาะเลี้ยงกุ้งก้ามกราม และธนาการ
- เล่ม ๑๔ มีเรื่อง พระราชวังในกรุงเทพมหานคร พระราชวังในส่วนภูมิภาค ประติมากรรมไทย อาหารสัตว์ พืชอาหารสัตว์ การปลูกหญ้าเลี้ยงสัตว์ ข้าวฟ่าง เทคโนโลยีชีวภาพ สารพิษและสิ่งปนเปื้อนอาหาร และสมุนไพร
- เล่ม ๑๕ มีเรื่อง ผึ้ง การเลี้ยงผึ้งโพรงไทย ยาสูบ ไม้สัก ผ้าไทย ชุมชนโบราณในเมืองไทยจากหลักฐานภาพถ่ายทางอากาศ น้ำเสีย ขยะมูลฝอย มลพิษทางอากาศ และปัญหาสิ่งแวดล้อมระดับสากล

- เล่ม ๑๖ มีเรื่อง การบูรณะวัดพระศรีรัตนศาสดาราม พระไตรปิฎกและการชำระพระไตรปิฎก การอนุรักษ์โบราณสถานและโบราณวัตถุ ศิลาจารึกและการอ่านศิลาจารึก สังคมและวัฒนธรรมไทย การผลิตหนังสือ การดนตรีสำหรับเยาวชน การช่างและหมู่บ้านช่าง ดาวเทียมเพื่อการเกษตร และการฟื้นฟูสมรรถภาพเยาวชนผู้พิการด้านการศึกษา
- เล่ม ๑๗ มีเรื่อง ช้างเผือก ฉันทลักษณ์ไทย ระบบนิเวศและความสัมพันธ์ระหว่างธรรมชาติกับสิ่งมีชีวิต โรคตับอักเสบจากไวรัส ของเสียที่เป็นอันตราย การตั้งถิ่นฐานของมนุษย์ ปอแก้วปอกะเจา พืชเส้นใย การปรับปรุงพันธุ์พืช และข้าวสาลี
- เล่ม ๑๘ มีเรื่อง สภาพแวดล้อมกับการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์ในประเทศไทย ประเพณีหลวงและประเพณีราษฎร์ การแต่งกายของคนไทย กฎหมายกับสังคมไทย ประวัติการพิมพ์ไทย ภาษาและอักษรไทย ยาฆ่าแมลง ดินและปุ๋ย การเลี้ยงหมู และระบบการค้าผลิตผลการเกษตร
- เล่ม ๑๙ มีเรื่อง การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พืชน้ำมัน การถนอมผลิตผลการเกษตร ม้าแมลง เครื่องมือทางการแพทย์ที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง ศิลปะการนับเบื้องต้น ภูมิปัญญาชาวบ้าน และสารกึ่งตัวนำ
- เล่ม ๒๐ มีเรื่อง ศาสนาและระบบความเชื่อในประเทศไทย ความสัมพันธ์ทางวัฒนธรรมกับต่างประเทศ จิตรกรรมไทยแบบประเพณี เสียงและมลภาวะทางเสียง เลเซอร์ เซลล์แสงอาทิตย์ อัญมณี เวชศาสตร์การบิน กลุ่มอาการภูมิคุ้มกันเสื่อมหรือโรคเอดส์ และการปลูกถ่ายอวัยวะ
- เล่ม ๒๑ มีเรื่อง กระบวนพยุหยาตรา วีรสตรีไทย ศิลปะการทอผ้าไทย เครื่องถม เครื่องปั้น การตลาดและการส่งออกศิลปหัตถกรรม พลุกาศศาสตร์พื้นบ้าน การอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ และองค์การสหประชาชาติและองค์การในเครือ
- เล่ม ๒๒ มีเรื่อง ภาษาศาสตร์ เครื่องถ้วยไทย เครื่องจักสาน ไม้ดอกหอมของไทย เครื่องมือหุ่นแรงและเครื่องจักรกลการเกษตร อาชีวอนามัย ครอบครัวยุคใหม่ สัตว์ทะเลหน้าดิน และท่าอากาศยาน
- เล่ม ๒๓ มีเรื่อง ภูมิปัญญาไทย วัฒนธรรมทางละครไทย (ละครเวที) การละเล่นพื้นเมือง ประวัติศาสตร์เศรษฐกิจไทย ชาติพันธุ์ เฟิร์นไทย ไม้ในวรรณคดี (ตอน ๑) การทำงานได้น้ำ ระบบวิทยุ และการผลิตเบียร์
- เล่ม ๒๔ มีเรื่อง วรรณคดีมรดก ไม้ในวรรณคดีไทย (ตอน ๒) เมืองหลวงเก่าของไทย การผลิตรถยนต์ การผลิตรถจักรยานยนต์ การผลิตปูนซีเมนต์ ปิโตรเลียมและการผลิต โรคติดต่ออุบัติใหม่ และ โรคติดต่ออุบัติซ้ำ และแผนพัฒนาประเทศ
- เล่ม ๒๕ มีเรื่อง ซอฟต์แวร์พื้นฐานสำหรับสำนักงาน ระบบฐานข้อมูล วิวัฒนาการของไมโครคอมพิวเตอร์ การพัฒนาซอฟต์แวร์ โครงข่ายประสาทเทียม อินเทอร์เน็ต การประยุกต์ใช้ภาษาไทยบนคอมพิวเตอร์ และแนวโน้มของเทคโนโลยีสารสนเทศในต้นคริสต์ศตวรรษที่ ๒๑
- เล่ม ๒๖ มีเรื่อง นิทานพื้นบ้านไทย ห้องสมุดเสียงแห่งแรกของไทย ชุมชน การใช้สื่อประสมส่งเสริมการศึกษา เชื้อเพลิง ยานยนต์ และสิ่งแวดล้อม การจัดการหลังการเก็บเกี่ยวผักและผลไม้ ส้ม สัตว์ในระบบนิเวศป่าชายเลน และหอยเป่าฮื้อ
- เล่ม ๒๗ มีเรื่อง ลิเก การบริหารราชการแผ่นดิน การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เทคนิคการผลิตไม้ผลนอกฤดู ไฮโดรพอนิกส์ พืชภัยของแอลกอฮอล์ ผู้สูงอายุ พลังงานนิวเคลียร์ และการปฏิบัติทางพันธุกรรม
- เล่ม ๒๘ มีเรื่อง วัดไทย ประชุมจาริกวัดพระเชตุพน ตลาด ทุเรียน เทคโนโลยีชีวภาพทางการเกษตร พืชภัยของบุรี โรงไฟฟ้านิวเคลียร์ พลาสติกกับชีวิตในปัจจุบัน และแผ่นดินไหว
- เล่ม ๒๙ มีเรื่อง ศิลปอาชีพ พระพุทธรูป การผลิตทองรูปพรรณ อุทยานประวัติศาสตร์ในประเทศไทย สวนพฤกษศาสตร์ เงินตรา ปลาสวยงาม ธาลัสซีเมีย และการดูแลสุขภาพที่บ้าน
- เล่ม ๓๐ มีเรื่อง ศิลปะการเหวี่ยง หอพระไตรปิฎก ปราสาทขอมในประเทศไทย กฎหมายตราสามดวง ไม้ดอกไม้ประดับ กล้วย ปลา กัด คลื่นสึนามิ และวัสดุการแพทย์

- เล่ม ๓๑ มีเรื่อง ตู๊พระธรรม วัดญวนในประเทศไทย วรรณคดีท้องถิ่น พรรคการเมืองไทย การเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อพืช ขาดักดาบรรพในประเทศไทย ดาวหาง ระบบสุริยะ และอัลไซเมอร์
- เล่ม ๓๒ มีเรื่อง ตาลปัตร พัดยศ และสมณศักดิ์ หุ่นกระบอกไทย หนังสือโบราณของไทย สิทธิมนุษยชน เส้นแบ่งเขตแดนระหว่างประเทศ ชีวสารสนเทศศาสตร์ การยศาสตร์ นาโนเทคโนโลยี และโรคอหิวาต์
- เล่ม ๓๓ มีเรื่อง สุนทรภู่ เพลงลูกทุ่ง คลอง วิวัฒนาการของมนุษย์ เซลล์เชื้อเพลิง เปลือกโลกและหิน อาหาร กับโรคเรื้อรัง และการแพทย์แผนไทย
- เล่ม ๓๔ มีเรื่อง เทวสถานโบสถ์พราหมณ์ เพลงพื้นบ้าน ปริศนาคำทายของไทย เครื่องประดับ หอยในทะเลไทย บริการธนาคารผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ พายุและฝนในประเทศไทย โรคพาร์กินสัน และโรคฉี่หนู
- เล่ม ๓๕ มีเรื่อง วัดจีน สงกรานต์ มวยไทย โรคพิษและการจัดการด้วยวิธีชีวภาพ มาตรียา การพยากรณ์ อากาศ โรคข้ออักเสบรูมาตอยด์ โรคเบาหวาน และโรคสะเก็ดเงิน
- เล่ม ๓๖ มีเรื่อง มัสยิด ละครชาตรี เกวียน ทองคำ มะคาเดเมีย หุ่นยนต์ แอนิเมชัน โรคมาลาเรีย และโรคไต
- เล่ม ๓๗ มีเรื่อง พระเจดีย์ หอศิลป์ ศิลปินแห่งชาติ ว้าว หนังสือพิมพ์ ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม โรคเอสแอลอี และโรคไข้หวัดใหญ่
- เล่ม ๓๘ มีเรื่อง ลายไทย-ลายกระหนก บายศรี การอุดมศึกษา แก้วมังกร มะพร้าวน้ำหอม การผลิตยารักษาโรค รังสี โรคกระดูกและข้อในเด็ก และโรคพันธุกรรมในเด็ก
- เล่ม ๓๙ มีเรื่อง การศึกษาของสงฆ์ เพลงกล่อมเด็ก เรือไทย ภูมิสถาปัตยกรรม สบู่ดำ การประปา โรคไข้เลือดออกง่ายฮีโมฟีเลีย และศัลยกรรมตกแต่ง
- เล่ม ๔๐ มีเรื่อง พิพิธภัณฑสถาน รางวัลซีไรต์ นกเงือกไทย เห็ด การโคลนนิ่งสัตว์ แร่เหล็ก การใช้เลเซอร์ ในทางการแพทย์ ไข่ออกฝิ่น และโรคมะเร็งต่อมลูกหมาก
- เล่ม ๔๑ มีเรื่อง ประเพณีลอยกระทง ละครดักดาบรรพ โนรา ภูมิลักษณะเด่นในประเทศไทย ทะเลไทย ชา วัสดุทางวิศวกรรมกับการกีฬา เทคโนโลยีชีวภาพทางการแพทย์ โรคหัวใจพิการแต่กำเนิด

รายชื่อโรงเรียนต้นแบบและโรงเรียนแกนนำ

โรงเรียนต้นแบบและโรงเรียนแกนนำที่ร่วมวิเคราะห์ความสอดคล้องของเนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ กับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐)

โรงเรียนต้นแบบ

๑. โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ

โรงเรียนแกนนำ

๑. โรงเรียนโมสิตสโมสร
๒. โรงเรียนบางบัว (เฟ่งตั้งตรงจิตรวิทยาคาร)
๓. โรงเรียนวัดโสมนัส
๔. โรงเรียนสายน้ำทิพย์

ที่อยู่และที่ติดต่อทางออนไลน์ของโครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ

ที่อยู่

มูลนิธิโครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ โดยพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร
มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร
สนามเสือป่า ถนนศรีอยุธยา แขวงดุสิต เขตดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐

ที่ติดต่อ

โทร : ๐-๒๒๘๐-๖๕๐๒, ๐-๒๒๘๐-๖๕๐๗, ๐-๒๒๘๐-๖๕๑๕, ๐-๒๒๘๐-๖๕๓๘, ๐-๒๒๘๐-๖๕๔๑

โทรสาร : ๐-๒๒๘๐-๖๕๘๐, ๐-๒๒๘๐-๖๕๘๙

Email : webmaster@saranukromthai.or.th

Website : www.saranukromthai.or.th

Facebook : <https://www.facebook.com/saranukrom/>

คณะทำงาน

๑. ดร. ชิตติมา วิชัยรัตน์
กรรมการและเลขาธิการโครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่ปรึกษา
๒. นายสมบุรณ์ โพธิ์อะ
ข้าราชการบำนาญ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประธานคณะทำงาน
๓. นางสาวสมพร มั่นทนนาชาติ
ข้าราชการบำนาญ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รองประธานคณะทำงาน
๔. นางสาวรัตนทิพย์ เอื้อชัยสิทธิ์
ข้าราชการบำนาญ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะทำงาน
๕. นายชลธิ์ กุลประดิษฐ์
ข้าราชการบำนาญ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะทำงาน
๖. นายวรวิทย์ อวิรุทธ์วรกุล
ข้าราชการบำนาญ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ คณะทำงาน
๗. นางสาวยอดเรือน สุตะพรหม
ข้าราชการบำนาญ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะทำงานและเลขานุการ
๘. นางสาวพรรณงาม เสาะแสง
ข้าราชการบำนาญ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ



ขอบคุณ...

ที่ร่วมกันสนับสนุนงานของพ่อ